

การประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ
อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิทยานิพนธ์

ของ

วรรณภา วรรณมาศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN974-451-519-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากงบประมาณแผ่นดิน
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุริยา เหมตะศิลป์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุริยา เหมตะศิลป์)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนั่น สิทธิวงษ์)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.สุธาณี บุญญาพิทักษ์)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

.....ประธานอนุกรรมการบัณฑิต

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ โชคนุกูล)

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ อาจารย์ ดร.สุริยา เหมตะศิลป์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนั่น สิทธิวัง อาจารย์ ดร.สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์ อาจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงส์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสริม ทศศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรา นุรณรัช ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษาข้อเสนอแนะ และแนวคิดหลายประการ ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและได้ให้คำปรึกษาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และขอขอบคุณนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองเจทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และญาติ ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ชาวตรังที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตสาขาการวัดผลการศึกษาทุกท่านและผู้ที่มีความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบพระคุณท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแด่บิดา มารดา นุรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วรรณภา วรรณมาศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	7
ความหมายแนวคิดและหลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	8
การดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.....	16
บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน.....	25
การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ.....	34
การประเมิน.....	38
ความหมายการประเมิน.....	38
จุดมุ่งหมายของการประเมิน.....	39
รูปแบบการประเมิน.....	40
การบริหารคุณภาพ.....	44
การประเมินตนเอง.....	48
เกณฑ์การประเมิน.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	53
งานวิจัยในประเทศ.....	54
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	61

บทที่	หน้า
3	62
3.1	62
3.2	62
3.3	63
3.4	67
3.5	68
3.6	74
3.7	75
3.8	75
4	77
4.1	77
4.2	77
4.3	78
5	104
5.1	104
5.2	104
5.3	104
5.4	105
5.5	105
5.6	105
5.7	109
5.8	113
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	121
ภาคผนวก ข ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ	123

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค เครื่องมือประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	129
บทคัดย่อ.....	158
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	163

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองเจ.....	37
2 รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3 กรอบแนวคิดการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	63
4 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน.....	78
5 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	79
6 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	80
7 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	80
8 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียน.....	81
9 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน.....	82
10 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	83
11 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	84
12 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	85
13 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน.....	85
14 การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน.....	86

15	การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	88
16	การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	89
17	การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	90
18	การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน.....	92
19	ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	93
20	การประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.2 ป.3 ป.5 และ ป.6 จำนวน 197 คน.....	94
21	การประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.1 และ ป.4 จำนวน 92 คน.....	95
22	การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน.....	96
23	การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	96
24	การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	97
25	การประเมินด้านการบริหารจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง.....	98
26	ดัชนีความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการประเมิน.....	124
27	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	124
28	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน.....	125
29	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	126
30	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	126
31	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน.....	127
32	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	127

ตาราง	หน้า
33	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ..... 127
34	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์นักเรียน..... 128
35	ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 128

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	17
2 แผนผังสายงานบริหารของโรงเรียนบ้านหนองเจ.....	36
3 รายละเอียดวงจรคุณภาพ PDCA.....	46
4 กรอบแนวคิดในการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้แก่คุณภาพของคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ (กรมวิชาการ. 2544 : 1) รัฐได้ตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวจึงได้บัญญัติกำหนดสิทธิด้านการศึกษาของประชาชนไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและในมาตรา 81 ระบุว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะ วิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2542 : 2) เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2544 : 1)

การพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2544 : 2) ต้องสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตาม มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 104) สถานศึกษาต้องพัฒนา

การจัดการศึกษาของตนและแสดงภาระความรับผิดชอบให้ประจักษ์แก่สังคมว่าสถานศึกษามีประสิทธิผลใน 2 ประเด็นหลัก คือ 1) ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง 2) สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุผลตามมาตรฐานอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ, 2544 : 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ (กรมวิชาการ, 2544 : 3) ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ความว่า ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในจึงเน้นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน โดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ว่าผู้เรียนทุกคน จะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2544 : 2-3) โรงเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง มาตรฐานการศึกษา หรือผลลัพธ์อันเกิดจากการตัดสินใจของโรงเรียนเอง ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ประชาชน และสังคมตรวจสอบได้ (ทรงศรี ตุ่นทอง, 2542 : 5) จึงต้องมีการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 2)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 106 -107) ได้ดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกระบวนการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผลจระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหัวใจของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2544 : 20) เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน และผู้ปกครอง และผู้รับผิดชอบทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวมว่า

การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 7) มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบและทบทวนประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนว่าวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนมีการนำมาปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้วบรรลุผลตามเป้าหมายในเวลาที่กำหนดหรือไม่ เพราะเหตุใด จะต้องปรับเปลี่ยนอย่างไร เพื่อดำเนินการได้บรรลุผล ขอบข่ายการตรวจสอบและทบทวนเน้นตรวจสอบทบทวนวิสัยทัศน์ แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การเรียนการสอน ผลการเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนของผู้เรียน การบริหารและจัดการ (กรมวิชาการ. 2544 : 20 -21) เน้นการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา จะทำให้สถานศึกษาได้วิเคราะห์ตนเอง เพื่อทราบความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน อันนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา และตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (กรมวิชาการ. 2544 : 8)

สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 3)

โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่ในพื้นที่การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีรถโดยสารประจำทาง เป็นโรงเรียนที่มีความยุ่งยากลำบากในการจัดการศึกษา เป็นพื้นที่ใช้ภาษาสื่อสาร 2 ภาษา คือภาษาไทย และภาษามลายูท้องถิ่น มีประชากรนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 61 และนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 39 คุณภาพของนักเรียนไม่ได้มาตรฐานทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (โรงเรียนบ้านหนองเจ. 2542 : 33) จำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (มาตรฐานโรงเรียน. 2542 : คำนำ) จนในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านหนองเจ ได้เข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย (ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544) และการที่จะทราบว่าโรงเรียน
บ้านหนองเจ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับใดและ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ
ในการตัดสินใจและเป็นข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน
ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าได้ดำเนินการเป็นไปตามระบบ และกลไก
การประกันคุณภาพภายในหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัด
นครศรีธรรมราช โดยมีประเด็นในการศึกษา 5 ด้าน คือ

1. วิสัยทัศน์และภารกิจ
2. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การเรียนการสอน
4. การเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้
5. การบริหารและการจัดการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ทราบผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามระบบและกลไกการประกัน
คุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เป็นข้อมูลให้สถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ในการจัดการศึกษา
ได้แก่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในทางปฏิบัติของการ
ประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้ใน
การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป
3. เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษา โดยการนำแนวคิดเครื่องมือ รูปแบบและวิธีการ
ประเมินไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองเจ จำนวนทั้งสิ้น 522 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 248 คน
3. ขอบเขตเนื้อหาการประเมิน

ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราชในครั้งนี้ใช้กรอบการประเมินวงจรบริหารคุณภาพ พีดีซีเอ โดยมีประเด็นในการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน คือ 1)วิสัยทัศน์และภารกิจ 2)แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การเรียนการสอน 4) การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ 5) การบริหารและการจัดการ

4. เครื่องมือที่ใช้

4.1 แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) ประกอบด้วยรายการคำถามเกี่ยวกับ วิสัยทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การบริหารและการจัดการ

4.2 แบบสังเกต เพื่อใช้ในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3 แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการ

4.4 แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

การประเมินการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมประกันคุณภาพภายในโดยใช้กรอบประเมินวงจรคุณภาพ พีดีซีเอ (Plan Do Check Act :PDCA) มีประเด็นในการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน คือ 1)วิสัยทัศน์และภารกิจ 2)แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา3)การเรียนการสอน 4)การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและ

ผลการเรียนรู้ 5)การบริหารและการจัดการ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนในแต่ละชั้นเรียนของโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองเจในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความหมายแนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - 1.2 การดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - 1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
 - 1.4 การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนองเจ
2. การประเมิน
 - 2.1 ความหมายการประเมิน
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมิน
 - 2.3 รูปแบบการประเมิน
 - 2.4 การบริหารคุณภาพ
 - 2.5 การประเมินตนเอง
 - 2.6 เกณฑ์การประเมิน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญยิ่ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ (กรมวิชาการ. 2544 : 1-3) ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญ

ของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2543 : 2)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็น
ต่าง ๆ ดังนี้

ความหมาย แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

กลุ่มพัฒนามาตรฐานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขต
การศึกษา 3 (2541 : 6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะยกระดับ
มาตรฐานจนสถาบันการศึกษานั้น ได้รับการรับรองมาตรฐาน สามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าเป็น
สถาบันที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (วารินทร์ สิ้นสูงสุด. 2542 : 116; อ้างอิง
มาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา
หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนเอกชนมีแนวทางจัด
และพัฒนการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาที่ดี
ของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

สภาสถาบันราชภัฏ (<http://www.rajabhat.ac.th/qa/qa2.htm>) ได้กล่าวถึงการประกัน
คุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันว่าสถาบัน คณะหรือโปรแกรม ดำเนินงานได้ผลตาม
เกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อนเป็นการล่วงหน้า หรือการประกันว่าสถาบันดำเนินงานบรรลุผลตามพันธกิจ และ
เป็นไปตามความคาดหวังของ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุนหรือสังคมโดยส่วนรวม

ทบวงมหาวิทยาลัย (วารินทร์ สิ้นสูงสุด. 2542 : 116; อ้างอิงมาจาก ทบวงมหาวิทยาลัย.
2541) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการ
ตามระเบียบและแผนที่ได้วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มี
คุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 152) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา
(quality assessment) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
ที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (external school review)
การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน (accreditation) การประเมินผล

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษา (total quality education)

สิริรัตน์ วิภาสศิลป์ (2542 : 30) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินงานเพื่อประกันว่า คุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงรวมถึงกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้แล้ว จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544 : 35) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบจัดการศึกษา ที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหวังของสังคมและชุมชน โดยยึดหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ การกระจายอำนาจ (decentralization) การมีส่วนร่วม (participation) และการควบคุมคุณภาพ (quality control)

สงบ ลักษณ์ะ (<http://www.onesqa.or.th/article/index1.html>) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้ที่รับผิดชอบ จัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงกับความมุ่งหวังของสังคม

จากความหมายข้างต้นนี้ สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการในการตรวจสอบและรับรองการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสังคมถึงคุณภาพของนักเรียนที่ได้จากสถานศึกษานั้น

แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้เกี่ยวกับแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

อรุณ จันทวานิช (2542 : 79-80) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการคือ

1. การควบคุมคุณภาพ (quality control) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐาน ด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึงการพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารทางการศึกษา และการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (quality audit and intervention) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา (internal audit)

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (external audit)

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (quality intervention)

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (quality assessment) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (external school review)

3.2 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา (total quality assessment)

การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน กระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรม การควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542 : 149-152) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับ แนวคิด การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองของเรา คนที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมคือคนที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องตามครรลองคลองธรรม และได้รับสิ่งดี ๆ การศึกษามีใช่เป็นเพียงการใช้ชีวิตระยะเวลาหนึ่งในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นเหมือนปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ที่การงาน ตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ ยิ่งในยุคสมัยที่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสู่สังคมไทยการศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้คนมีหลักคิด รู้จักใคร่ครวญ เลือกรับ ปรับตัวกับเหตุการณ์และสิ่งใหม่ ๆ มาสู่สังคมชีวิตตลอดเวลา ระบบการศึกษาจะต้องตอบสนองการทำงานในยุคข้อมูลข่าวสาร การจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการมากกว่าที่เป็นมาในอดีต บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยดำเนินการ 3 ประการ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (quality control) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติ ที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐาน ด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึงการพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารทางการศึกษาและการสนับสนุน ปัจจัยที่ส่งเสริม การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (quality audit and intervention) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษา รายงานประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นการติดตามและตรวจสอบของ สถานศึกษา (internal audit)

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (external audit)

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (quality intervention)

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (quality assessment) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติ ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

3.1 การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (external school review)

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (accreditation)

3.3 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพ การศึกษา (total quality education)

การดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน กระบวนการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุม คุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 5-8) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ดังนี้ การประกันคุณภาพ (quality assurance) เป็นศัพท์ทางวิชาการที่วงการศึกษายืมจาก วงการธุรกิจและอุตสาหกรรมและนำเข้ามาใช้เพื่อการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพขององค์กร ทางการศึกษา เดล (Dale :1944) ได้อธิบายถึงวิวัฒนาการของการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพ ในทางอุตสาหกรรมโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แบบที่เน้นการตรวจจับ (detection) อันได้แก่การตรวจสอบคุณภาพ (quality inspection) และการควบคุมคุณภาพ (quality control) ทั้ง สองกิจกรรมนี้เน้นพัฒนาความแม่นยำของเครื่องมือและประสิทธิภาพของเทคนิคที่ใช้ในการตรวจจับ ความผิดที่เกิดขึ้น จุดอ่อนของการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพแบบนี้คือการลงมือกระทำ

หลังจากข้อผิดพลาดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว (retrospective หรือ reactive) การบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพแบบที่สองที่เป็นสิ่งที่เพิ่งจะเกิดขึ้นในสองทศวรรษหลังนี้มีลักษณะที่เน้นการป้องกันก่อนที่ความผิดจะเกิดขึ้น (preventive หรือ proactive) แบ่งย่อยออกได้ 2 ประเภท คือการประกันคุณภาพและการจัดการเชิงคุณภาพทั่วทั้งระบบ (Total Quality Management หรือ TQM)

การจัดการเชิงคุณภาพทั่วทั้งระบบ เป็นระบบแนวคิดการบริหารจัดการที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งปวงที่จะตอบสนองความคาดหวังและความต้องการต่าง ๆ ของลูกค้าและชุมชนและเป้าหมายขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าที่สุด โดยการพัฒนาและใช้ประโยชน์สูงสุดจากศักยภาพของพนักงาน ทุก ๆ คนในอันที่จะมุ่งไปสู่การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพเป็นวิวัฒนาการที่ต่อเนื่องมาจากการตรวจสอบและการควบคุมเชิงคุณภาพ การประกันคุณภาพยังคงมีการเน้นความสำคัญของคุณภาพและประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดและเทคนิควิธีวัดสิ่งที่เพิ่มขึ้นมากก็คือการสร้างเชื่อมั่น โดยการมีมาตรการป้องกันไม่ให้ความผิดพลาดเกิดขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นการออกแบบ และการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (continuous improvement)

ความสัมพันธ์ต่อเนื่องระหว่างการประเมินคุณภาพและการประกันคุณภาพมองได้อย่างชัดเจนในบริบทของการศึกษา เมอร์กาทอยด์ และมอร์แกน (Murgatroyd & Morgan : 1994) ได้จำแนก ลักษณะเด่นของการประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ 5 ประการคือ

1. มาตรฐานการศึกษากำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอก
2. มาตรฐานเขียนในรูปของความคาดหวังที่โรงเรียนจะต้องบรรลุถึง
3. มาตรฐานต้องสามารถประเมินได้โดยใช้เกณฑ์ที่เป็นปรนัย
4. มาตรฐานต้องใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการยกเว้นโดยปราศจากเหตุผลสมควร
5. การประกันคุณภาพการศึกษาจะประกอบด้วยการตรวจสอบและทบทวน (audit and review) การทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7-8) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

เป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

แนวคิดตามหลักบริหาร การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ผู้บริหารและครูมีกรร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบและประเมิน (Check) และปฏิบัติการหลังจากทบทวนแก้ไขปรับปรุงแล้ว (Act) เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 105) ได้กล่าวว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีแนวคิดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพให้ได้ผลผลิตอันได้แก่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกสำคัญอยู่ 3 ขั้นตอนคือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่จะนำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่มุ่งเน้นเรื่องการกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย รวมทั้งทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการที่มุ่งการนำโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้น

2.1 การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้และติดตามประเมินความก้าวหน้าของโรงเรียน รวมทั้งจัดทำรายงาน โรงเรียนต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นลักษณะการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน โดยโรงเรียนเอง

2.2 การนิเทศเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพ โรงเรียนที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มุ่งเน้น

3.1 การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพภายในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

3.2 การเตรียมโรงเรียนเพื่อการรองรับการประเมินภายนอก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษา เป็นหลักประกันว่านักเรียน

มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคมประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ประการ คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีผู้กล่าวไว้เกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542 : 151-152) ได้กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดมีหลักการดังนี้

1. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท
2. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา
3. รัฐจะต้องจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีระบบการตรวจสอบ และแทรกแซงคุณภาพการศึกษา และระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) ได้กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาไว้ มีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. การที่จะบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาต้องวางแผนพัฒนาและปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน
3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

กรมวิชาการ (2544 : 13 -16) ได้กล่าวถึงหลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริ โภคทั้งภายในและภายนอก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา และเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็น วิทยาศาสตร์ หลักตรรกและความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์ สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิด หรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรและแผนการสอน) และ กระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็น องค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษานับความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่าง หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ การศึกษา จังหวัด

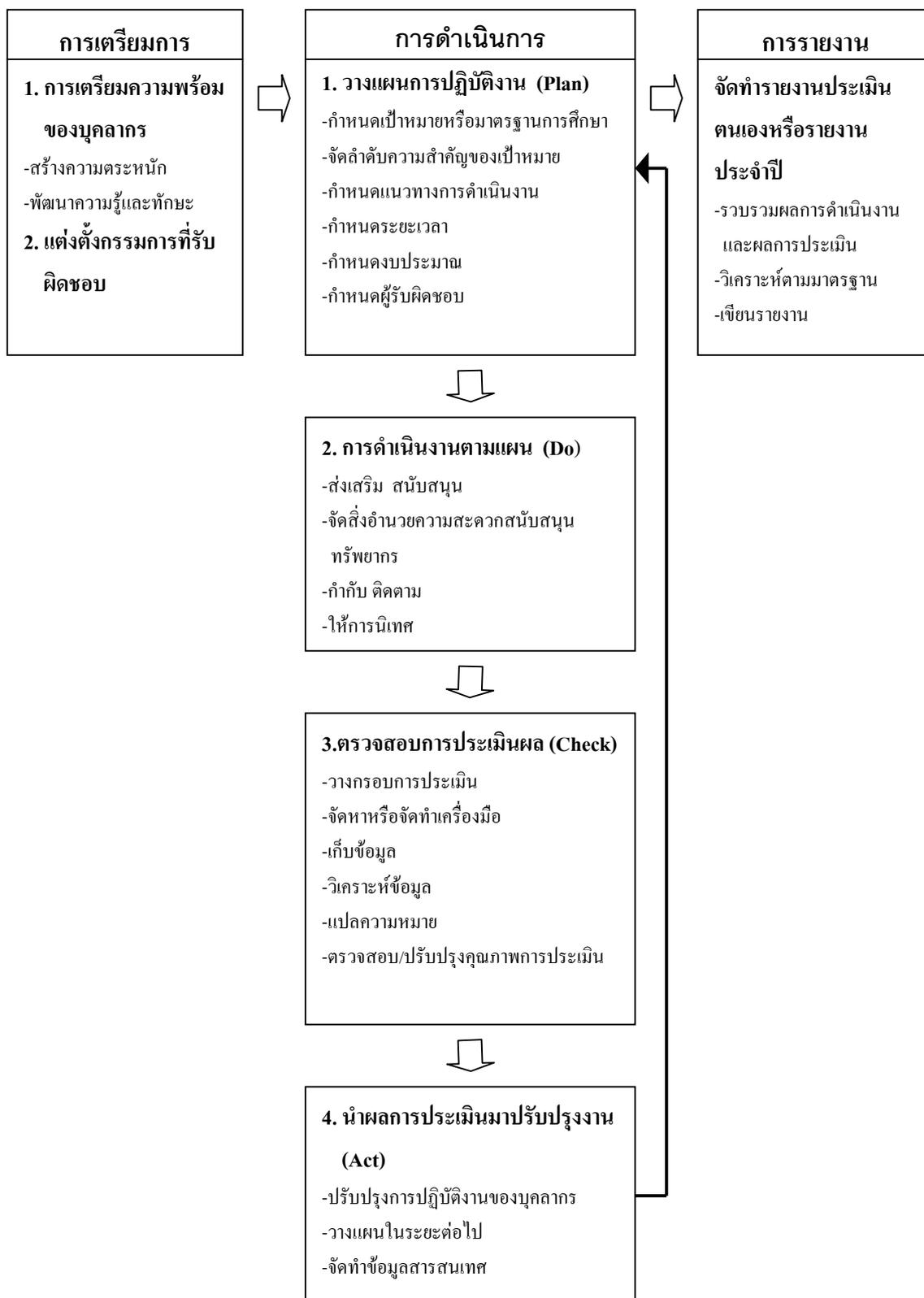
8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการการประกันคุณภาพการศึกษาคือการศึกษา ร่วมกันปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ชุมชน หน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล ช่วยกันคิดช่วยกันทำ เน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับ ผู้บริ โภค เป็นการ สร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐาน ข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้

การดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ได้มีผู้กล่าวไว้เกี่ยวกับการดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 12) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากร จากนั้นบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจึงร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

กรมวิชาการ (2544 : 30 - 46) ได้มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาสามารถจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานทรัพยากรและประสบการณ์พัฒนาการจัดการศึกษาของแต่ละแห่งที่มีความแตกต่างที่หลากหลาย ไว้ดังนี้

1. สร้างบุคลากรทั้งสถานศึกษาให้เป็นผู้รู้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานตามระบบคุณภาพได้ คุณภาพการศึกษามีสิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นสิ่งที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การจัดการปัจจัยนำเข้า และการบริหารเพื่อให้บรรลุผล การติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น คุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคนที่อยู่ในกระบวนการจัดการ และต้องมีการปฏิบัติโดยทุกฝ่ายทั่วทั้งสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการนำความรู้ความเข้าใจในนวัตกรรมต่าง ๆ ไปดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตลอดจนสร้างจิตสำนึกเพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. ปรับแต่งวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาหรือกำหนดใหม่

วิสัยทัศน์ เป็นสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคตที่สถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของผู้เรียนในชุมชนนั้น ๆ กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสิ่งที่คาดหวังไว้ให้สำเร็จ เมื่อมีวิสัยทัศน์จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของวิสัยทัศน์ หากปราศจากวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สถานศึกษาก็ตั้งให้เพียงเพื่อการดำเนินการตามกฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอก ยังผลให้ไม่พร้อมที่จะดำเนินการบนพื้นฐานการพัฒนาตนเอง การมีวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษามีความเป็นเอกภาพ เป็นแกนสำหรับวิธีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์จะต้องมีการปรับแต่ง หรือกำหนดใหม่ให้สอดคล้องกับความปรารถนาของชุมชน และให้ทันสมัยเสมอ

3. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำสารสนเทศเป็นการสร้างระบบการจัดการข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถใช้ตัดสินใจ วางแผน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งในระดับห้องเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น/กลุ่มวิชา และระดับสถานศึกษา ซึ่งแสดงคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษา ซึ่งตามสภาพปัจจุบัน สถานศึกษาแทบทุกแห่งมีข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ผู้เรียน และบุคลากรอยู่แล้ว ควรได้นำมาวิเคราะห์และแปลผลให้มีความหมายเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมาย รวมทั้งการเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งจะแสดงคุณภาพของสถานศึกษาที่เป็นปัจจุบัน เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เวลาการเรียนรู้ของนักเรียน ครู คุณภาพและปริมาณของสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก โครงการและการบริหารที่

จัดให้แก่ผู้เรียน การมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและชุมชนและที่สำคัญคือผลสัมฤทธิ์ และความประพฤติกของผู้เรียน

4. พัฒนามาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นเป้าหมาย การพัฒนาเยาวชนของชาติ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่า สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้บรรลุผล สำเร็จตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานด้านผลผลิตเป็นผลการเรียนรู้ตาม หลักสูตรในระดับกว้างที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับทุกกลุ่มวิชาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเมื่อจบ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา เป็นผลการเรียนรู้ทั่วไปของแต่ละกลุ่มวิชาที่ต้องการให้ เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนหลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้กลุ่มวิชานั้น ครบ 12 ปี เพื่อเป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนใน ทุกช่วงชั้น 3 ปี ของแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนใน แต่ละช่วงชั้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาและเป็นหลักในการเทียบ โอนความรู้ และประสบการณ์จากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

มาตรฐานการเรียนรู้รายปี / รายภาค เป็นผลการเรียนรู้รายปี/ รายภาค เพื่อใช้เป็นหลัก ในการตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ/ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในแต่ละปี / ภาค

5. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อที่ จะสร้างหรือปรับแต่งวิสัยทัศน์ จัดอันดับความสำคัญของภารกิจ กำหนดรูปแบบและวิธีการจัด ระบบองค์กร และการบริหารสถานศึกษา กระบวนการวางแผนเป็นกลไกที่จะสร้างองค์ประกอบขึ้น พื้นฐานต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนและรองรับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ขั้นตอนการจัดทำแผน จะเป็น โอกาสที่ดีที่ผู้บริหาร บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลในชุมชนจะได้ ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพและการดำเนินการของสถานศึกษา เช่น ปรัชญา เป้าหมาย ความหวัง

และพันธกิจหลักและวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นธรรมเนียม และลักษณะที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็งของสถานศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยกันกำหนดทิศทางที่จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างถูกหลักวิชาและการตัดสินใจที่อาศัยข้อมูลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ จะนำไปสู่กระบวนการปฏิรูปสถานศึกษาซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษามีดังต่อไปนี้

5.1 การประเมินเพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความจำเป็นอย่างรอบด้าน

5.2 การปรับเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในกรอบหลักสูตร

5.3 การพัฒนาหรือเลือกใช้รูปแบบ วิธี หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อสภาพปัญหา และความจำเป็นสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

5.4 การจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม

5.5 การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของครูผู้สอนและบุคลากร

5.6 ยุทธศาสตร์และวิธีการทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

5.7 การพัฒนาระบบข้อมูลการประเมินมาตรฐาน

5.8 แผนการให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐาน

สถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพระยะยาว และแผนพัฒนาประจำปีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศปัจจุบันเข้ามาวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ต้องการปรับปรุง รวมทั้งศักยภาพของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนในแต่ละปี รวมทั้งระบุวิธีการดำเนินงานพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่มั่นใจว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สถานศึกษาจะจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ระบุรายละเอียดการปฏิบัติงานที่ชัดเจนว่า ใครรับผิดชอบทำอะไร เมื่อใด ใช้งบประมาณเท่าใด แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจะกำหนดชัดเจนว่าสถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาเรื่องใดมีวิธีการหรือยุทธศาสตร์อะไร โดยเป้าหมายของแผนจะต้องชัดและลึก เน้นผลการปฏิบัติงานถึงคุณภาพของผู้เรียน วัดได้ และวิธีการต้องครอบคลุมภาระงานสำคัญทั้งด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู โครงสร้างองค์กร การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน

6. การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการทรัพยากรและการปฏิบัติงานบนพื้นฐานคุณภาพ

การศึกษา โดยเน้นการร่วมตัดสินใจของทุกฝ่ายทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร และชุมชน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ให้ความเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการชุดนี้อาจอยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาก็ได้ การบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาต้องมุ่งให้บุคลากรทุกคนตระหนักและรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจของตนที่ต้องการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่แผนกำหนดไว้ โดยมีการติดตาม ช่วยเหลือการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จริงจัง เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป

7. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 2

กิจกรรม คือ

7.1 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

นอกจากการตรวจสอบในลักษณะผู้ปฏิบัติประเมินเพื่อปรับปรุงผลงานแล้ว สถานศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดแผน กรอบการตรวจสอบและทบทวนและคณะบุคคลเพื่อรับผิดชอบ ทั้งนี้ควรดำเนินการเมื่อสิ้นภาคเรียนแรกเพื่อนำผลมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การเปรียบเทียบกับประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอก และเพื่อการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา

ในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีคณะทำงานที่มีทักษะการปฏิบัติงานอย่างดี โดยมีการวางแผน แนวการทำงานและกระบวนการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาร่วมกัน เน้นกิจกรรมการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาซึ่งเป็นสภาพปกติของสถานศึกษา เช่น การสังเกตการเรียนการสอน การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การศึกษาวิเคราะห์ผลงานนักเรียน การสัมภาษณ์ผู้ทำงาน โครงการ/กิจกรรม เป็นต้น

7.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยเขตพื้นที่การศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการตรวจสอบและทบทวนโดยคณะกรรมการจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ผู้แทนสถานศึกษาต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานการศึกษาระดับจังหวัดและเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพดังกล่าว จะต้องรายงานผลให้สถานศึกษาทราบเพื่อนำผลไปพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

มีขอบข่ายการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

1. วัตถุประสงค์และภารกิจของสถานศึกษา เป็นสภาพที่พึงปรารถนาในอนาคต ที่วางอยู่บนพื้นฐานของความจริง บ่งบอกภารกิจของสถานศึกษา วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายเป็นความต้องการของท้องถิ่นและมีระยะเวลาที่แน่นอน
2. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นแผนที่บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำอย่างมีระบบ มีความชัดเจน ถูกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา มีแนวทางกำกับติดตามและประเมินอย่างชัดเจน ในการตรวจสอบและทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาขึ้นมาใหม่จะประกอบด้วยการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน พัฒนาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และให้แผนมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน หลังจากการตรวจสอบและทบทวนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้วควรเสนอแนวทางเพื่อนำแผนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง รวมทั้งจัดทำเอกสารเผยแพร่ให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบและนำไปปฏิบัติ
3. การเรียนการสอน เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้น คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานผู้เรียนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่สอดคล้องกับการรับรู้ของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตร สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ วิธีสอน กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
4. การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนภายใน ต่อเนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึง **ไปทุกสภาพ**ของสถานศึกษา อันทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาทุกแห่งต้องกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการวัดการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ดังนั้นการตรวจสอบทบทวนการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จึงต้องประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร ผลงานของนักเรียน ระบบการประเมินผล และการสนับสนุนการเรียนรู้
5. การบริหารและการจัดการ เป็นการนำทรัพยากรและวิธีการมาดำเนินการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีโครงสร้างชัดเจน มีระบบ มีมาตรฐาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดการบริหารและการจัดการที่ดี ควรมุ่งเน้นคุณภาพผลผลิตขององค์กร ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำ ให้บุคลากรมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในทุกด้าน เช่น ด้านบริหารหลักสูตร ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ โดยมุ่งหวังการพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ด้วยการสร้างคุณค่าให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาและสังคมโดยรวม

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาดังกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือสนับสนุน และดูแลส่งเสริม ให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษา และให้ความเชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

8. การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในระดับชั้นที่เป็นตัวประกอบ ได้แก่ ประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ในวิชาแกนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน การประเมินมาตรฐานการศึกษาระดับชาติจะกระทำทุกปีในวิชาและระดับชั้นที่เห็นว่ามีความจำเป็นและเหมาะสม ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมีการประเมินด้วยแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test หรือ SAT) ทุกปี ดำเนินการโดยหน่วยงานส่วนกลางร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

9. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบผลการปฏิบัติทุกสิ้นปีการศึกษา โดยแสดงถึงผลของความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปีอย่างรอบด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการจัดองค์กรและบริหารของสถานศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในและภายนอก และความมุ่งหวังที่สถานศึกษาจะดำเนินการพัฒนาต่อไป เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพในปีต่อไป และใช้เปรียบเทียบผลข้ามปี เพื่อดูระดับและทิศทางการพัฒนาคุณภาพในระยะยาว ซึ่งเป็นการแสดงภาระความรับผิดชอบต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยรายงานให้ทราบผลการปฏิบัติงานในรอบปี สาธารณชนจะเป็นผู้ตรวจสอบประสิทธิภาพและประเมินความคุ้มค่า แสดงความชื่นชมหรือให้ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

10. การกำกับ ติดตาม ประเมิน และผลจูงระบบประกันคุณภาพ

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และผลจูงระบบการประกันคุณภาพ เป็นกลไกซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของระบบ มีหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการส่งเสริมพัฒนา และประเมิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยหน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินและผลจูงระบบประกันคุณภาพ ได้แก่ สำนักผู้ตรวจราชการ

กรมวิชาการและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้งานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ควรได้มีการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ระบบประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสร้างความรู้สึกร่วมกันของบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องให้มุ่งมั่นพัฒนาสู่คุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

สงบ ลักษณ์ะ (<http://www.onesqa.or.th/article/index1.html>) ได้กล่าวถึงกระบวนการหลักของการประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องดำเนินการใน 5 เรื่องต่อไปนี้ คือ

1. การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ (quality standards) เน้นไปที่คุณลักษณะของผู้จบการศึกษา (outcome) สนองมาตรฐานหลักสูตร สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม
2. การควบคุมคุณภาพ (quality control) เน้นไปที่การจัดปัจจัย (input) และจัดระบบกระบวนการ (process) ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ได้มาตรฐาน ซึ่งหลายหน่วยงานได้แจกแจงสิ่งที่ควบคุมคุณภาพนี้ออกเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ หรือมาตรฐานย่อย ๆ จำนวนหนึ่งใช้เพื่อการวางแผนและเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน
3. การติดตามและประเมินผลคุณภาพ (quality monitoring and assessment) สถานศึกษาจัดกลไกติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติ โดยจัดทำเกณฑ์ตัวชี้วัดคุณภาพของปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ใช้เพื่อปรับปรุงและรายงานผลต่อสังคมเป็นประจำ หน่วยงานกลางของกรมหรือกระทรวง อาจจัดทำแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อประเมินคุณภาพของผู้เรียน เพื่อเร่งเร้าให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น
4. การทบทวนหรือปรับปรุงคุณภาพ (quality intervention) เน้นให้สถานศึกษาใช้ผลการติดตามประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข ในปัจจัยกระบวนการที่ยังไม่น่าพอใจ ซึ่งระดับกรมและกระทรวงอาจจัดทรัพยากรสนับสนุนช่วยเหลือ การปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่อ่อนด้อยได้อีกแนวทางหนึ่ง
5. การตรวจสอบคุณภาพ (quality audit) เน้นให้หน่วยงานภายนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการระดับกรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับกลุ่มโรงเรียน ดำเนินการเยี่ยมชม ตรวจสอบการปฏิบัติของสถานศึกษา ตามกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อช่วยเหลือและพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 10๖) มีแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย โดยมีกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ และเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีกระบวนการในการดำเนินการคือ การจัดระบบบริหารสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผุดงระบบประกันคุณภาพ เป็นการดำเนินการเพื่อรับรองว่าสถานศึกษามีคุณภาพ

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ได้มีผู้กล่าวไว้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 113 - 119) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานต้นสังกัด

1.1 ผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและผู้ช่วย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอและผู้ช่วย ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งนอกจากดูแลสถานศึกษาแล้วยังต้องกำหนดนโยบายช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และการตรวจสอบติดตามให้สถานศึกษาได้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอีกด้วย โดยบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารระดับหน่วยงานต้นสังกัด สรุปได้ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อจะต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

2) สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

3) ประกาศนโยบาย/ทิศทาง และเป้าหมายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษา

4) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพ ภายในและการประกันคุณภาพภายนอกให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสำนักงาน

5) กำหนดมาตรการในการสนับสนุนและช่วยเหลือในการผลักดันในระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะมาตรการทางด้านงบประมาณและบุคลากร

6) กำกับหรือติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดทั้งในส่วนของการเตรียมการ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการประเมินภายนอก

7) ชมเชยและให้กำลังใจแก่สถานศึกษาทุกแห่งที่ได้ร่วมกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

1.2 บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบด้านวิชาการ

บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดในที่นี้หมายถึง หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาบุคลากรอีกด้วย ซึ่งเป็นผู้มีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่ สรุปได้ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

2) สร้างให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นแก่บุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน

3) ร่วมกันกำหนดนโยบาย/ทิศทางเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับสถานศึกษาซึ่งในการกำหนดทิศทางและนโยบายในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษานั้น หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องประสานร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด

5) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาสถานศึกษาตามแผนการประเมินตนเอง การเขียนรายงานการประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินภายนอกจากนี้ยังต้องพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านบริหารและทางด้านวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้วย

6) พัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้ได้สะดวก

7) สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยดำเนินการในลักษณะของการนิเทศแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนา นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวกกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย

8) จัดทำแผนติดตาม กำกับนิเทศ และประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเป็นการกลั่นกรองก่อนที่จะเข้ารับการประเมินภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

9) คอยให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ภายหลังจากการที่สถานศึกษาเข้ารับการประเมินจากองค์กรภายนอกแล้ว

1.3 บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบด้านการบริการ

บุคลากรของหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบด้านการบริการ ซึ่งในที่นี้หมายถึงเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานนโยบายและแผนงาน งานงบประมาณและการเงิน งานข้อมูลสารสนเทศ และงานบุคลากรทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ มีบทบาทหน้าที่พอสรุปได้ดังนี้

1) สนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนา และจัดสรรกำลังบุคลากร ในสังกัด การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัด และการนำแผนงานนโยบายในระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

2.) กำกับ ติดตามและช่วยเหลือสถานศึกษา ในส่วนของการใช้งบประมาณ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา (ในภาพรวม) สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นของสถานศึกษา และอัตรากำลังของบุคลากรในสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษา และดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ซึ่งสามารถ จำแนกออกเป็น 3 ช่วง ของการดำเนินงานดังนี้

ช่วงที่ 1 การเตรียมการ ในช่วงของการเตรียมการนี้ผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนให้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี โดยพอสรุปบทบาทของผู้บริหารได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญ และมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการเพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยมีวิธีการหลากหลายในการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมชี้แจง การพาไปศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย เป็นต้น

3. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะสั้น และระยะยาวการพัฒนาสถานศึกษาตามแผน การประเมินตนเอง การเขียนรายงานประเมินตนเอง การนำผลการประเมินไปใช้ การเตรียมรับการประเมินภายนอกของสถานศึกษา

4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษากระทำการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยคณะกรรมการนี้มีหน้าที่คอยประสานงานกำกับ ดูแลติดตาม ช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาสามารถดำเนินการไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง นอกเหนือจากการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการแล้ว

5. ผู้บริหารจะต้องเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายใน

สถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอก อีกด้วย

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขั้นการดำเนินการของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะนำวงจรบริหาร PDCA มาใช้ในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทดังนี้ การวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความต้องการและความหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อ สถานศึกษา และทำการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะมาร่วมกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของสถานศึกษาแล้วจึงร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และกำหนดภารกิจของสถานศึกษาแล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศึกษาในระยะยาว อันได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ฯลฯ และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพในระยะสั้น อันได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

การปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุน ควบคุม กำกับดูแลให้คำปรึกษาแนะนำ และอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงาน/โครงการผู้บริหารจำเป็นจะต้องดำเนินการเองถ้าเป็นโครงการ/แผนงานเกี่ยวกับด้านบริหาร และด้านบุคลากร

การตรวจสอบและประเมินผล เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนไปแล้ว ให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้คอยตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม/โครงการ โดยผู้บริหารทำหน้าที่เป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง ทั้งนี้ผู้บริหารอาจจะต้องการแต่งตั้งคณะกรรมการในการเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วย

การปรับปรุงและพัฒนา เมื่อสถานศึกษาได้ทำการประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเอง ไปใช้ในการวางแผน/กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพใน

ปีการศึกษาต่อไป หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการนั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินภายนอก ในช่วงของการประเมินภายนอกนี้ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการรับการประเมินภายนอก พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นแกนนำในการเตรียมการหรือวางแผนเพื่อให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง โดยเฉพาะการชี้แจงทำความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้ทราบถึงการประเมินภายนอกและขั้นตอนการประเมินภายนอก
2. เป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้ประเมินภายนอกในระหว่างการประเมิน
3. เป็นผู้ที่คอยชี้แจงทำความเข้าใจหรือให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติมให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอก ในระหว่างที่ผู้ประเมินภายนอกทำการนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจา
4. เป็นผู้ตรวจสอบและลงนามรับทราบในรายงานการประเมินของคณะผู้ประเมินภายนอก และนำผลการประเมินภายนอกไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2.2 คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

บทบาทของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจำแนกออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ คือ ช่วงที่ 1 เตรียมการ คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเตรียมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยพอสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญและจำเป็น ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาจได้รับความรู้จากวิทยากรจากภายนอกสถานศึกษา หรือผู้บริหารสถานศึกษา
3. ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกอีกด้วย

ช่วงที่ 2 การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำเนินกระบวนการบริหารของสถานศึกษา โดยมีบทบาทดังนี้

ขั้นวางแผน คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระยะยาวและแผนระยะสั้น โดยเริ่มจากกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและร่วมกันกำหนดภารกิจของ สถานศึกษา กำหนดโครงการ/กิจกรรมในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อได้กำหนดโครงการแล้ว คณะครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโครงการกิจกรรมใดก็ตามก็จะต้องทำ การเขียนโครงการ โดยคำนึงถึงความเป็นไปในการปฏิบัติและศักยภาพของสถานศึกษาด้วย

ขั้นปฏิบัติตามแผน ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาพยายามจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน

ขั้นตรวจสอบและประเมินผล เมื่อวางแผน/โครงการต่างๆ ได้ดำเนินการโดยบุคลากรผู้ที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและดำเนินโครงการจำเป็นต้องทำการตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องมาร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ

ขั้นปรับปรุงและพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมได้ทำการประเมินตนเอง และทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง และนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

ช่วงที่ 3 การประเมินภายนอก คณะครูและบุคลากรร่วมกันจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และหลังจากที่ผู้ประเมินภายนอกเข้ามาทำการประเมินสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือกับคณะผู้ประเมินภายนอกเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ที่จะได้กับสถานศึกษา

2.3 กรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาส่งเสริมร่วมตัดสินใจวินิจฉัยให้ความเห็นชอบในการดำเนินการของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่นเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนการกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรม

ตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงาน การประเมินตนเองของสถานศึกษา และการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมี หน้าที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่กรรมการสถานศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

2.4 ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย / วิสัยทัศน์ของ สถานศึกษาว่าต้องการให้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไร และคอย ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของตัว นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการ จัดการเรียนการสอนและคุณภาพของนักเรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบุตรหลานของตนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอก อีกด้วย

2.5 ชุมชน

ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ ในชุมชน รวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และการปรับปรุงและพัฒนา สถานศึกษา ซึ่งการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชน เกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษา และมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้นสถานศึกษา จะได้รับความช่วยเหลือ ทั้งแรงกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ใน การจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอก

จากบทบาทของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารและคณะครูจะต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ ร่วมกันคิดร่วมกันทำ โดยอาศัย การทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 50-51) ได้กล่าวถึงบทบาทของ ผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้

คำปรึกษา แนะนำ คู่มือให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนการนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษา และการรายงานผลให้สาธารณชนรับทราบ

ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดการเรียนการสอน และการทำงานที่มีการวางแผนและเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา และจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน การพัฒนา และการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครู ตามหน้าที่ที่กำหนดในมาตรา 40 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

ชุมชน มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด/ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงสถานศึกษา

เขตพื้นที่ และหน่วยงานที่กำกับดูแล มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งกำกับ ติดตามให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษา

สื่อมวลชน มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชน โดยที่ทุกฝ่ายจะต้องประสานความร่วมมือ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านหนองเจ

โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. จัดทำโครงการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์โรงเรียนฉบับที่ 2 (2545-2549) คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการและคู่มือบริหารงานประจำปีการศึกษา 2545 คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐานที่ กรม.อนุมติ คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นจะมาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามสายงานบริหารของโรงเรียน

3. คณะกรรมการแต่ละฝ่ายร่วมประชุมวางแผนการดำเนินการ และแนวทางปฏิบัติ
4. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการและคู่มือบริหารงานประจำปี 2545
5. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน โดยมีข้อมูลพื้นฐานของทางโรงเรียนดังนี้

1. สภาพทั่วไปของพื้นที่เขตบริการ

1.1 สภาพทางเศรษฐกิจ ประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนทั้ง 3 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 10 ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร(ทำสวนยางพารา) และรับจ้างกรีดยางพารา ฐานะยากจน เป็นเกษตรกรที่มีสวนยางพาราของตนเองเป็นส่วนน้อย จะทำงานรับจ้างส่วนใหญ่ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จากสภาพการเป็นอยู่ที่ลำบากส่งผลต่อการเรียนเล่าเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่ได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพไม่ว่าทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ เท่าที่ควร (โรงเรียนบ้านหนองเจ . 2545 : 5)

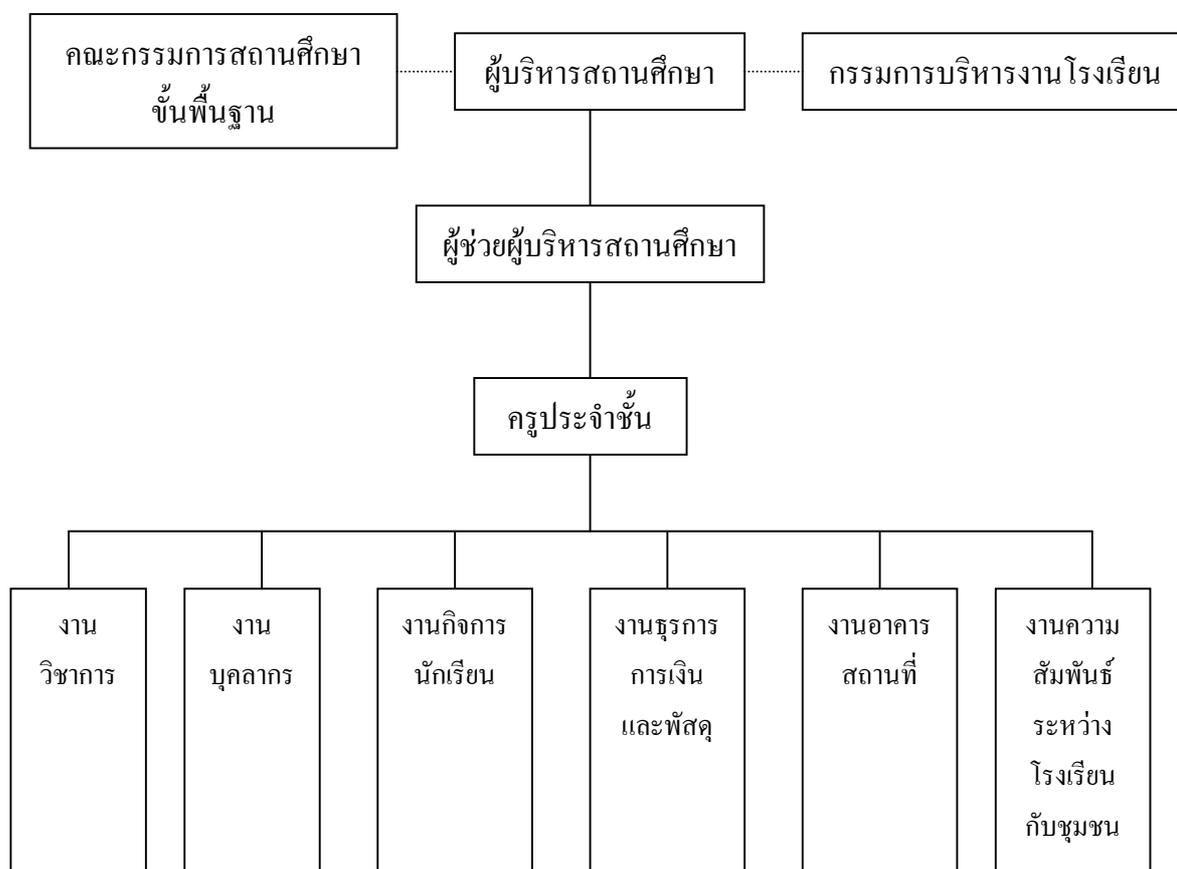
1.2 สภาพสังคม ประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนจะเป็นกลุ่มชนที่ย้ายมาจากหลายท้องถิ่น ต่างอำเภอ และต่างจังหวัด เช่น อำเภอชะอวด อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอหัวไทร อำเภอปากพนัง ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากต่างจังหวัด เช่น จังหวัดสตูล จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี ซึ่งกลุ่มชนที่มาจากต่างจังหวัดนี้จะนับถือศาสนาอิสลามและเคร่งครัดในหลักธรรมของศาสนา การรวมตัวทางสังคมจึงไม่เหนียวแน่นด้วยเหตุต่างพื้นที่ต่างศาสนา ขาดความไว้วางใจต่อกัน นักเรียนในโรงเรียนนับถือศาสนาอิสลามถึง ร้อยละ 40 การสื่อความหมายต่อกันไม่ค่อยเข้าใจกันเพราะในชุมชนใช้ภาษามลายูท้องถิ่นสื่อความหมายกัน (โรงเรียนบ้านหนองเจ . 2545 : 5)

1.3 สภาพวัฒนธรรม ในการดำเนินชีวิตของบุคคลในชุมชนจะเริ่มกริดยงพารา กลางคืนตั้งแต่เวลา 3 นาฬิกาจนแล้วเสร็จรุ่งเช้าของวันใหม่ประมาณ 7 นาฬิกา ก่อให้เกิดปัญหา การเตรียมความพร้อมให้บุตรหลานไปโรงเรียนเพราะผู้ปกครองมีภาระการทำมาหากิน นักเรียน บางคนไม่ได้รับประทานอาหารเช้าการเตรียมอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ขาดความสนใจจากผู้ปกครอง ประกอบกับผู้ปกครองบางส่วนจะมีวัฒนธรรมการดื่มน้ำชา-กาแฟในตอนเช้าเป็นที่นิยมอย่างมาก ดังนั้นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก็บกพร่อง ส่งผลต่อการเรียนการสอนและวิถีชีวิตของ นักเรียน (โรงเรียนบ้านหนองเจ . 2545 : 6)

2. ประวัติของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านหนองเจตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2482 โดยความร่วมมือของราษฎรหมู่ที่ 1 โดยนายพิณ ฤทธากรณ์ กำนันตำบลวังหิน เป็นประธานกรรมการดำเนินงาน โดยครั้งแรกก่อสร้างเป็น อาคารชั่วคราว ขนาด 6×8 เมตร เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2482 โดยมีนายมงคล บุญจันทร์ เป็นครูผู้สอนมีครูเพียงคนเดียวจนถึง พ.ศ.2495 อาคารชำรุด คณะกรรมการได้สร้าง อาคารชั่วคราวใหม่เปิดสอน 5 ตุลาคม 2495 มีครู 2 คน เปิดสอน ป.1-ป.4 พ.ศ.2497 มีครู จำนวน 3 คน ปัจจุบันเปิดทำการสอน 2 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา มีชั้นอนุบาล 1 และ ชั้นอนุบาล 2 ระดับประถมศึกษา มี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดการศึกษา โดยใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) (โรงเรียน บ้านหนองเจ . 2545 : 1)

3. สายงานบริหารของโรงเรียนบ้านหนองเจ

ภาพประกอบ 2 แผนผังสายงานบริหารของโรงเรียนบ้านหนองเจ

4. ข้อมูลบุคลากรและข้อมูลนักเรียน

4.1 ข้อมูลบุคลากร

บุคลากรในโรงเรียนมี 15 คน จำแนกได้ดังนี้

- ผู้บริหารสถานศึกษา	1	คน
- ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา	-	คน
- ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสอน	13	คน
- ลูกจ้างประจำ	1	คน

4.2 ข้อมูลนักเรียน

นักเรียนมีจำนวน 365 คน จำแนกได้ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองเจ

ชั้น	จำนวนห้องเรียน	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1	1	14	11	25
อนุบาล 2	1	26	21	47
รวมระดับก่อนประถม	2	40	32	72
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	2	28	21	49
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	2	27	21	48
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	2	26	30	56
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	27	17	44
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	1	30	18	48
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	2	27	21	48
รวมระดับประถมศึกษา	10	165	128	293
รวมทั้งหมด	12	205	160	365

5. สิ่งก่อสร้างและสถานที่ประกอบ

5.1 อาคารเรียน มีอาคารเรียนจำนวน 4 หลัง

- แบบ ป. 1 ก จำนวน 2 หลัง 8 ห้องเรียน (อนุมัติรื้อถอน 1 หลัง)
- แบบ สปช. 102/26 จำนวน 1 หลัง 3 ห้องเรียน
- แบบ สปช. 105/29 จำนวน 1 หลัง 8 ห้องเรียน

5.2 อาคารอเนกประสงค์ มีโรงฝึกงาน แบบ 312 จำนวน 1 หลัง

5.3 บ้านพักครู มีแบบกรมสามัญศึกษา จำนวน 2 หลัง 5 ห้องนอน

5.4 ส้วม มีแบบ สปช. 601/26 จำนวน 2 หลัง 7 ห้อง

5.5 ถังน้ำซีเมนต์ มี 4 ชุด

- แบบ ฝ.30 จำนวน 2 ชุด 6 ถัง
- แบบ ฝ.30 พิเศษ จำนวน 2 ชุด 8 ถัง

5.6 สนามบาสเก็ตบอลพร้อมแป้น มีจำนวน 1 สนาม

5.7 ห้องปฏิบัติการ มีจำนวน 3 ห้อง คือ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ (โรงเรียนบ้านหนองเจ. 2545 : 5)

สรุปได้ว่าโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนจำนวน 365 คน 12 ห้องเรียน มีครูทั้งหมด 14 คน กำลัง ดำเนิน การประกันคุณภาพภายใน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย

การประเมิน

การประเมินเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่สำคัญของกิจกรรมทางวิชาชีพทั้งหลาย การประเมิน จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาพัฒนาการ การรับประกัน การปรับปรุงคุณภาพของกิจกรรมหรือโครงการ ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วว่าส่งผลต่อผู้รับบริการเพียงใด เพื่อดูว่า เมื่อดำเนินการอะไรลงไปแล้วได้เกิดผล อะไรบ้าง และในการกระทำใด ๆ จะต้องมีการประเมินแทรกอยู่เสมอ การประเมินอาจจะเป็น การประเมินอย่างง่ายหรืออย่างซับซ้อน จำเป็นจะต้องมีการตัดสินใจร่วมอยู่ด้วย (ส.วาสนา ประवालพฤษย์. 2544 : 13)

ความหมายการประเมิน

ได้มีผู้ให้ความหมายการประเมินไว้ดังนี้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 36) ได้กล่าวถึงความหมายการประเมินไว้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการของการระบุและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการทำรายงาน สรุป เพื่อหาข้อสารสนเทศต่าง ๆ เสนอให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจ ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจใน ทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

วัน เดชพิชัย (2535 : 8) ได้ให้ความหมายการประเมินไว้ว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการรวบรวมวิเคราะห์แปลผล และใช้ข้อมูล ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด หรือ เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่

กาญจนา วัฒนสุนทร (2535 : 167) ได้สรุปความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน หมายถึงคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2536 : 19) ได้สรุปความหมายของการประเมินว่า การประเมินเป็น การตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 20) ได้สรุปความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ (judgement) และ/หรือค่านิยมและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 29) ได้กล่าวถึงการประเมินไว้ว่าเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ส.วาสนา ประवालพุกษ์ (2544 : 16) ได้กล่าวว่าการประเมินหมายถึง กระบวนการตรวจสอบหรือตัดสินพิจารณาคุณลักษณะของกิจกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อกำหนดคุณค่า คุณภาพความถูกต้อง ความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก

จำรัส นองมาก (2544 : 23) ได้กล่าวว่าการประเมินเป็นการตัดสินคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยผลที่ได้จากการตรวจวัดไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ

อนันต์ ศรีโสภา (ม.ป.ป. : 197) ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินคือกระบวนการตัดสินหรือพิจารณาตีคุณค่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการใช้ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการตรวจสอบหรือพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ เพื่อให้ได้สารสนเทศในการนำไปใช้ตัดสินใจ

จุดมุ่งหมายของการประเมิน

แนวคิดในปัจจุบันยอมรับว่าการประเมินย่อมนำไปสู่การปรับปรุงงานหรือโครงการในทุกด้าน ซึ่งเป็นแนวคิดที่เข้ามาทดแทนความเข้าใจผิดที่ว่า การประเมินเป็นการจับผิด การประเมินเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของการวางแผนและการบริหารงานหรือโครงการ การบริหารงานหรือโครงการไม่ว่าด้านใดจำเป็นต้องอาศัยการประเมินที่เป็นระบบ คือมีการประเมินทั้งเหตุและประเมินผล กล่าวคือ ผลการประเมินย่อมทำให้ผู้บริหารได้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อจะได้เสริมจุดเด่นและแก้ปัญหาคือจุดด้อยได้อย่างทันทั่วทั้ง ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการย่อมต้องการทราบว่างานหรือโครงการนั้นบรรลุเป้าหมายเพียงใด คู่มีค่ากับทุนหรือแรงงานที่ลงไปหรือไม่ คำตอบเหล่านั้นจะได้จากการประเมินผลการประเมินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จะต้องเป็นผลมาจากการประเมินโครงการหรืองานที่มีการดำเนินการอย่างมีจุดหมายที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีความเป็นปรนัย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541 : 92)

รูปแบบการประเมิน

ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2541 : 42) กล่าวว่า รูปแบบการประเมิน เป็นกรอบหรือแนวคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น รูปแบบการประเมินโดยทั่วไป ที่นิยมใช้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (objective based model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ได้แก่รูปแบบการประเมินของทายเลอร์ (Ralph W. Tyler) ครอนบาค (Cronbach) และเคิร์กแพททริก

(Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (judgemental evaluation) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้นได้แก่รูปแบบการประเมินของสเทค (Stake) สคริฟเวน (Scriven) โพรวัส (Provus)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (decision-oriented evaluation model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อัลคิน (Alkin)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 91-308) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินตามแนวปรัชญาประโยชน์นิยมกับปรัชญาสหัชญาณ และพหุนิยม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การประเมินตามวัตถุประสงค์ เป็นการประเมินที่เน้นว่า การดำเนินงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ระบบสารสนเทศที่ได้จากการประเมินนี้ สามารถช่วยในการปรับปรุงวัตถุประสงค์ ปรับปรุงกิจกรรม หรือปรับปรุงกระบวนการประเมินผล นักประเมินที่ยึดการประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ทายเลอร์ (Ralph W. Tyler) เมทเฟสเสล และ มิเชล (Metfessel and Michael) แฮมมอนด์ (Hammond) โพรวัส (Provus) และเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick)

2. การประเมินเพื่อการจัดการ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการโครงการหรือโปรแกรมต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจเพื่อการจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการประเมินรูปแบบนี้เน้นการมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร นักประเมินที่ยึดการประเมินเพื่อการจัดการได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่าโมเดลชิป (CIPP Model) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ประเภทคือ การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการและ การประเมินผลลัพธ์ ส่วนโมเดล UCLA

ที่เสนอโดยอัลคิน (Alkin) ประกอบด้วยการประเมิน 5 ประเภทคือ การประเมินระบบ การประเมินเพื่อจัดเตรียมโปรแกรม การประเมินการนำโปรแกรมไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงโปรแกรม และการประเมินเพื่อรับรองโปรแกรม สำหรับเวลช์ (Welch) ได้เน้นการประเมินในฐานะกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ ในการประเมินมุ่งตอบคำถามพื้นฐาน 3 ข้อ คือ ทำไมต้องประเมิน ประเมินอะไร และประเมินอย่างไร โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การรายงานผลการประเมิน

3. การประเมินโดยเน้นทฤษฎี (theory-based evaluation : TBE) โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การประเมินโดยเน้นทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยแบบพื้นฐาน 6 รูปแบบคือ การประเมินการจัดทำตามปทัสถาน การประเมินบริบทแวดล้อมตามปทัสถาน การประเมินผลลัพธ์ตามปทัสถาน การประเมินผลกระทบ การประเมินกลไกสอดแทรก และการประเมินสรุปนัยทั่วไป และแบบประกอบแต่ง ซึ่งเป็นการรวบรวมรูปแบบการประเมินพื้นฐานเข้าด้วยกัน อีกลักษณะหนึ่งคือ การประเมินโดยทฤษฎีเน้นวิจัย ซึ่งใช้การสังเคราะห์การวิจัยเชิงปริมาณและการสร้างโมเดลโครงสร้าง

4. การประเมินตนเอง เป็นการประเมินที่เชื่อว่าผู้ประเมินสามารถฝึกฝนความเป็นกลางที่จะสามารถใช้ปัญญาพิจารณาการตรวจสอบ เพื่อค้นหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขโดยยึดหลัก 3 ประการคือ การมีจิตสำนึกในการศึกษาต้องการพัฒนาตนเอง มีความมุ่งมั่นเพื่อค้นหาความจริง ความถูกต้อง และความดีงามและเห็นว่าประสบการณ์ทุกอย่างเป็นการเรียนรู้

5. การประเมินผลิตภัณท์ (the consumer-oriented paradigm) เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของผลิตภัณท์ทางการศึกษา ผู้บริโภคผลิตภัณท์ทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตำรา หลักสูตรและอื่น ๆ ธรรมชาติของการประเมินผลิตภัณท์เป็นแบบการประเมินแบบรวมสรุป (summative evaluation) ประเด็นสำคัญคือ เกณฑ์ที่ใช้ประเมินตรงกับที่ผู้บริโภคคาดหวังหรือไม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเกณฑ์การประเมินตามผู้บริโภคคาดหวัง เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาผลิตภัณท์ให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์ที่คาดหวังของผู้บริโภค

6. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การประเมินแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือระบบการประเมินเป็นทางการ ระบบการประเมินไม่เป็นทางการ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ นอกจากนี้ยังมีแนวประเมินตามแบบศิลปวิจารณ์

7. การประเมินแบบสืบสวนสอบสวน เป็นการประเมินเชิงกฎหมาย หรือกึ่งกฎหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ รูปแบบเชิงวิธีการทางกฎหมาย รูปแบบปรับวิธีการกึ่งกฎหมาย และรูปแบบการอภิปรายที่ไม่ใช่การสืบพยาน

8. การประเมินเชิงธรรมชาติ และการมีส่วนร่วม เป็นการนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มาใช้ในบริบทของการประเมิน เป็นรูปแบบการประเมินที่ยืดหยุ่นสูง มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่ม การประเมินแบบนี้ให้ความสำคัญของการเป็นมนุษย์ตามความคิดเชิงมานุษยวิทยา ตัวอย่างการประเมินแบบนี้คือ โมเดลการประเมินเชิงการตอบสนองของสเตค

ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์ (2544 : 98-196) ได้แบ่งรูปแบบการประเมินซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายของโครงการ จะเน้นในเรื่องความสอดคล้องของ พฤติกรรมที่สังเกตได้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นักประเมินที่ประเมินตามแนวคิดนี้ได้แก่ ทายเลอร์ (Ralph W. Tyler) เมทเฟสเซล (Metfessel) และมิเชล (Michael) แฮมมอนด์ (Hammond)

โพรวิส (Provus) ครอนบาค (Cronbach)

2. การประเมินที่เน้นการจัดการเป็นการประเมินที่มุ่งให้ข้อมูลและสารสนเทศกับ ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบายและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการตัดสินใจ รูปแบบการประเมิน นี้ประกอบด้วยทฤษฎีสองทฤษฎีคือ ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจและการบริหาร นักประเมินที่ยึด รูปแบบการประเมินที่เน้นการจัดการได้แก่ สตัดเฟิลบีม (Stuffelbeam) การประเมินรูปแบบชิป (CIPP Model) ประกอบด้วยการประเมิน 4 อย่างคือ การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิตหรือผลงานและอัลคิน (Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ที่ลอสแอนเจลิส (University of California, Los Angeles หรือ UCLA) ประกอบด้วยการประเมิน 5 ประการคือ การประเมินเชิงระบบ การประเมินวางแผนโครงการ การประเมินการดำเนินการ การประเมินเพื่อการปรับปรุง โครงการ การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ

3. การประเมินที่เน้นผู้รับบริการ เป็นการประเมินที่เน้นการตอบสนองความต้องการ ของผู้ใช้บริการเป็นใหญ่ เป็นการประเมินที่ต้องการช่วยให้ผู้บริโภคได้เลือก ผู้บุกเบิกรูปแบบ การประเมินนี้คือ สคริพเวน (Scriven) เสนอว่าการประเมินผลจำแนกได้ 6 วิธี คือ การประเมินย่อย การประเมินที่ให้ความสนใจที่จุดมุ่งหมายเป็นหลัก การประเมินที่พิจารณาความมากน้อยของคุณค่า เป็นหลัก การประเมินเปรียบเทียบ การประเมินเป้าหมายอิสระ และการประเมินแบบสืบสวน

4. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เน้นความไว้วางใจในความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินจะขึ้นอยู่กับตัวผู้ประเมินว่ามีความเชี่ยวชาญเพียงใด การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นทางการ การประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญอย่างไม่เป็นทางการ การประเมินโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจรายบุคคล การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างอิสระ (การวิพากษ์)

5. การประเมินโดยมีฝ่ายตรงกันข้าม เป็นการใช่มุมมองที่ตรงกันข้ามเพื่อให้เกิด

ความสมดุลและมีความยุติธรรมในการประเมิน พิจารณาถึงการประเมินทั้งหมดที่ได้วางแผนไว้ให้มีมุมมองที่ตรงกันข้าม โดยฝ่ายหนึ่งจะหาข้อมูลเพื่อสนับสนุนโครงการ และอีกฝ่ายจะหาข้อบกพร่องที่มีอยู่ของโครงการ การตัดสินใจจะใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนำเสนอ มีหลายวิธีเช่น กระบวนการตัดสินใจในศาล การประชุมแบบรัฐสภา การประชุมโต้แย้งแบบอื่น ๆ รวมทั้ง การอภิปรายแบบมีโครงสร้าง

6. การประเมินตามธรรมชาติและการประเมินแบบมีส่วนร่วม การประเมินโดยใช้แนวคิดการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพที่เน้นการศึกษาภาคสนาม เป็นวิธีการพื้นฐาน เพื่อมุ่งอธิบาย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มีรูปแบบที่แตกต่างกันคือ รูปแบบปฏิภริยาร่วม รูปแบบความกระจ่าง รูปแบบการตอบสนอง รูปแบบประชาธิปไตย รูปแบบธรรมชาติ

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2545 : 20-45) ได้กล่าวถึงแนวคิดการประเมินแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินตนเอง (self-evaluation) เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการตัดสินใจโดยใช้ปัญหาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อจำกัดในสิ่งที่ทำ มีการวางแผนการวัดผล คิดค้นวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ผู้ประเมินจะเป็นผู้ปฏิบัติงาน กิจกรรมโครงการหรือองค์การนั้น การประเมินตนเองจะเป็นผลดีที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจสภาพปัญหา จุดเด่นและข้อบกพร่อง ได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลให้นำมาปรับปรุงและพัฒนางาน และชื่นชมกับผลสำเร็จ เพื่อเป็นพลังใจสร้างสรรคงานต่อไป

2. การประเมินแบบมีส่วนร่วม (participatory evaluation) เป็นกระบวนการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้ร่วมกันศึกษา เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของตนเอง ทั้งนี้อาจตั้งแต่การเริ่มทำโครงการ กระบวนการดำเนินงาน ผลสรุปของโครงการและแนวโน้มทิศทางของโครงการในอนาคต กระบวนการแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้ร่วมโครงการสามารถพัฒนาตนเองและพลังอำนาจในตน

3. การประเมินแบบร่วมมือที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (community-based collaborative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา มีการประเมินเป็นระยะในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม/โครงการ โดยเน้นการร่วมกันพรรณนาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกันในการแก้ปัญหาและดำเนินการ โดยการมีส่วนร่วมในการร่วมมือกัน เน้นความสำคัญในบทบาทของประชาชนเป็นหลัก นักประเมินเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ผู้ช่วยเหลือ และผู้กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างแนวปฏิบัติร่วมกัน

4. การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ (empowerment evaluation) เป็นการใช้เทคนิคและข้อค้นพบของการประเมิน เพื่อส่งเสริมพัฒนาความมั่นใจในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

ด้วยตนเอง การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจมีคุณค่าชัดเจนในการช่วยให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้และพัฒนาปรับปรุงโครงการ โดยใช้การประเมินตนเองและการสะท้อนความคิด ผู้มีส่วนในโครงการ รวมทั้งผู้ใช้บริการ สร้างการประเมินด้วยตนเอง นักประเมินภายนอกจะทำหน้าที่ผู้ให้ คำแนะนำ (coach) หรือผู้อำนวยการความสะดวก ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือศักยภาพของสมาชิกภายใน

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่า มีผู้เสนอรูปแบบการประเมินไว้หลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่เน้นจุดมุ่งหมาย รูปแบบที่เน้นการจัดการและการตัดสินใจ รูปแบบที่เน้นผู้รับบริการ รูปแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบประเมินโดยมีฝ่ายตรงกันข้าม และรูปแบบประเมินแบบธรรมชาติและแบบมีส่วนร่วม การประเมินตนเอง การประเมินแบบมีส่วนร่วม การประเมินแบบร่วมมือที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน การประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ แต่ละรูปแบบมีข้อจำกัดแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายการประเมิน แต่ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามหลักบริหารมาประเมินเพราะระบบการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุมและการตรวจสอบกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร PDCA มีความสอดคล้องกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 10)

การบริหารคุณภาพ

การบริหารและจัดการเชิงคุณภาพขององค์กรทางการศึกษา เดล (Dale : 1994) นำเสนอใน 2 ประเภท คือ

1. การตรวจสอบคุณภาพ (quality inspection)
2. การควบคุมคุณภาพ (quality control)

จุดอ่อนของการบริหารและจัดการเชิงคุณภาพ คือการแก้ปัญหาหลังจากเกิดข้อผิดพลาด มีแนวคิดที่เน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดความผิดพลาด คือ การประกันคุณภาพ และการจัดการเชิงคุณภาพทั่วทั้งระบบ (Total Quality Management หรือ TQM) (กรมวิชาการ. 2544 : 5-6) กระบวนการจัดการที่สถานศึกษาควรจะนำมาใช้ในการบริหารคุณภาพ คือ การควบคุมคุณภาพ โดยใช้วงจรควบคุมคุณภาพ ในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับการบริหารและการปฏิบัติ PDCA

ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจร หมุนเวียนพัฒนาไปไม่หยุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 12)

วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ

1. กำหนดขอบเขตปัญหาให้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
3. กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติ (Do) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ

1. การวางแผนกำหนดการ
 - การแยกแยะกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการกระทำ
 - กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้กิจกรรมแต่ละอย่าง
 - การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ
2. การจัดการแบบแมทริกซ์ (matrix management) การจัดการแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่าง ๆ มาได้ และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ
3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน
 - ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ
 - ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม
 - พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือกัน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) การตรวจสอบทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
2. รวบรวมข้อมูล
3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวน และคุณภาพของ ผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่วางแผนไว้
4. การรายงาน จะเสนอผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว

4.1 รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์

4.2 รายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A) ผลการตรวจสอบหากพบว่ามีข้อบกพร่องขึ้น ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ
2. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อมิให้ความผิดปกตินั้น เกิดขึ้นซ้ำอีก

ในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

1. การย้ายนโยบาย
2. การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน
3. การประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

กรมวิชาการ (2543 : 18-19) กล่าวว่าวงจรถมมิ่ง (Deming wheel) หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่าวงจรถมมิ่ง PDCA เป็นเครื่องมือการจัดการที่องค์กรต่าง ๆ ใช้เพื่อสร้างให้บุคลากรทุกคนทุกระดับยึดถือเป็นนิสัยในการทำงาน โดยเฉพาะปัจจัยการแก้ปัญหาเชิงป้องกันมิให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำ

วงจรถมมิ่ง PDCA คือวงจรถมมิ่งปฏิบัติงานเชิงระบบที่หมุนไปไม่รู้จบเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรวงจรถมมิ่งบริหารคุณภาพ เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ซ้ำ ๆ ในการติดตาม การปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์ จนกว่าปัญหาที่มีอยู่ทั้งหลายจะได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไป

แนวคิดเกี่ยวกับวงจรถมมิ่ง PDCA มีดังนี้

ภาพประกอบ 3 รายละเอียดวงจรถมมิ่ง PDCA

การวางแผน เป็นการกำหนดขอบเขตปัญหาให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่ทำได้ แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การปฏิบัติ เป็นการฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ และลงมือปฏิบัติ ซึ่งแนวคิดของวงจรเดมมิ่ง เชื่อว่า หากปฏิบัติตามขั้นตอนโดยถูกต้องแล้ว การบรรลุวัตถุประสงค์ก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การตรวจสอบ เป็นการตรวจสอบความสำเร็จ และวิเคราะห์อุปสรรคต่าง ๆ หรือความเปลี่ยนแปลงในบริบทสิ่งแวดล้อมขององค์กร

ปฏิบัติการแก้ไข (หรือมาตรการดำเนินการ) เป็นการใช้มาตรการตอบโต้ที่เหมาะสมและจำเป็นหรือดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผล

วรภัทร์ ภูเจริญ (2541 : 20-24) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพไว้ว่า การบริหารงานจะต้องเริ่มต้นด้วยการวางแผน (Plan) การลงมือทำ (Do) การตรวจสอบ (Check) การลงมือแก้ไขป้องกัน หรือสร้างมาตรฐานการทำงาน (Act) และพัฒนาต่อด้วยการกลับไปวางแผนใหม่หมุนวนเป็นวงจรดังนี้

-การวางแผน (Plan) จะต้องพิจารณาว่าใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการวางแผน ข้อมูลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงพอหรือไม่ ผู้เข้าร่วมวางแผนคือใครบ้าง เมื่อไรจะวางแผนเสร็จรายละเอียดมีอะไรบ้าง ใครตรวจสอบพิจารณา หากจุดที่ต้องพัฒนา จุดแข็ง และมาตรการรองรับหรือไม่ แจกแผนไปให้ใครบ้าง จะทำอะไรถ้าแผนไม่เป็นที่รองรับ หลังจากวางแผนแล้ว ก็ลงมือทำตามแผนนั้น หมั่นตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ความคืบหน้าว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ ประชุมบ่อย ๆ การตรวจสอบหรือการประเมินก็คือดูว่าได้ผลตามที่เราร้องการหรือไม่ ถ้าไม่ได้ก็หาต้นตอสาเหตุ รีบแก้ไข และวางมาตรฐานใหม่ให้เหมาะสม

- การลงมือทำ (Do) การลงมือทำให้ทำตามแผน แผนที่ดีมีกลายละเอียดถึงขั้น What if (มีอะไรเกิดขึ้นถ้า.....) หรือมีแผนรอง แผน a แผน b มารองรับเช่น ถ้าทำไปแล้วพบแบบนี้ก็ให้ทำแบบนี้ ฯลฯ

- การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) ได้แก่การตรวจสอบ การควบคุมคุณภาพการประเมิน จะต้องกำหนดดัชนีและเกณฑ์ที่จะใช้วัดด้วย

- การลงมือแก้ไขและปรับปรุง (Act) การนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ พิจารณาหาต้นตอสาเหตุข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐาน การตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมาน่าจะถือเป็นมาตรฐาน การทำงาน หรือต้องแก้ไขปรับปรุงต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการบริหารคุณภาพจะดำเนินการตามวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วยวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบและประเมิน (Check) ปฏิบัติการหลังจากทบทวนแก้ไขปรับปรุงแล้ว (Act) และพัฒนาต่อด้วยการกลับไปวางแผนใหม่หมุนวนเป็นวงจร

การประเมินตนเอง

ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้เกี่ยวกับการประเมินตนเอง ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 223) กล่าวไว้ว่า การประเมินตนเองเป็นกระบวนการก่อให้เกิดการใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบเหตุผล และตรวจข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ เพื่อคิดค้นวิธีการปรับปรุงแก้ไขและชื่นชมกับผลสำเร็จเพื่อเป็นพลังใจสร้างสรรค์งานต่อไป

ความมุ่งหมายของการประเมินตนเอง เพื่อใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงพัฒนาตนเองและพัฒนางานพัฒนาการบริหารหรือหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์มีการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินตนเองโดยระบบที่พร้อมให้ตรวจสอบได้ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพศึกษาที่ดีที่สุด

การประเมินตนเองของโรงเรียนหมายถึงกระบวนการที่มุ่งให้ทุกฝ่ายได้ประเมินการทำงานของตนเอง แล้วนำผลประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางาน โรงเรียนเป็นกลไกหนึ่งของการควบคุมภายในหรือการควบคุมคุณภาพด้านบริหารการประเมินตนเองของโรงเรียนมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยการป้องกันและการสร้างระบบควบคุมที่ดี และการติดตามการกำกับการทำงานที่ดีเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบตามระบบที่กำหนดไว้มีขั้นตอนการประเมินผลดังนี้

1. มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน ขอบข่ายของการประเมิน ระยะเวลา รูปแบบวิธีการประเมิน และที่สำคัญคือเกณฑ์การประเมิน

2. ดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบสอดแทรกกิจกรรมการประเมินในทุกขั้นตอนของการทำงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย ใช้วิธีการประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3. นำผลการประเมินปรับปรุงและพัฒนางานของตนเอง มีการบันทึกผลการปรับปรุงแก้ไข และรายงานต่อหน่วยเหนือด้วย

สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2542 : 191) กล่าวไว้ว่า การประเมินตนเองเป็นกลไกหนึ่งของการควบคุมภายใน หรือการควบคุมคุณภาพด้านบริหาร เพื่อให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพ (efficiency) การประเมินตนเองมุ่งเน้นที่การประเมินภายใน ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประเมินภารกิจของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาเป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้ประเมินต้องมีจิตสำนึกในงานต่าง ๆ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คน

วัตถุประสงค์ของการประเมินตนเองที่สำคัญก็เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาโดย

1. การป้องกัน การสร้างระบบควบคุมที่ดีและเหมาะสม สอดแทรกไว้ในกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกัน การปฏิบัติงานที่ผิดพลาดไปจากเป้าหมายที่กำหนด
2. การติดตาม การควบคุมที่ดีต้องมีการติดตามที่ดี และการติดตามที่ดีจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุด ที่จะให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่ควบคุมงาน ได้มีการปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบตามระบบที่กำหนดไว้

ขั้นตอนการประเมินตนเอง

1. วางแผนการประเมิน กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน
2. ดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สอดแทรกกิจกรรมการประเมินในระบบการทำงานทุกขั้นตอน
3. นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางานของตนเอง มีการบันทึกผลการปรับปรุงแก้ไข

จากข้างต้นพอสรุปได้ว่าการประเมินตนเองเป็นกลไกเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนามีขั้นตอนการประเมินคือการวางแผนการประเมิน กำหนดจุดมุ่งหมายการประเมิน ดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานของตนเอง

เกณฑ์การประเมิน

ความหมายของเกณฑ์

ความหมายของเกณฑ์ (criterion) ตามที่มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าเกณฑ์ไว้มีดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2536 : 76) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเกณฑ์ หมายถึง ระดับหรือมาตรฐานที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน

รัตนะ บัวสนธิ์ (2540 : 15) ให้ความหมายไว้ว่าเกณฑ์ หมายถึง สิ่งใด ๆ ก็ตามที่ใช้เป็นหลักสำหรับการตัดสินใจ

องอาจ นัยพัฒน์ (2544 : 44) เกณฑ์ หมายถึง ดัชนีบ่งชี้คุณค่า หรือคุณภาพภายนอก ที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายหนึ่ง ๆ ซึ่งบรรยายคุณสมบัติหรือลักษณะที่เป็นความสำเร็จ ความมุ่งหวังของสิ่งที่ต้องการประเมิน

จากความหมายของเกณฑ์ที่กล่าวมา สรุปได้ว่าเกณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจต่อสิ่งที่ประเมิน

ประเภทของเกณฑ์การประเมิน

ประเภทของเกณฑ์การประเมินมีนักการศึกษาได้แบ่งเกณฑ์ไว้ดังนี้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 182) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินมี 3 ลักษณะ ได้แก่ โมเดลความงอกงาม (growth model) โมเดลสมบูรณ์ (absolute model) โมเดลสัมพัทธ์ (relative model)

ประทุม รอดประเสริฐ (2535 : 93-94) เกณฑ์การประเมินผลงานจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น (instrumental criteria) เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะมีการดำเนินงานหรือเป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

2. เกณฑ์ตามเหตุ (consequential criteria) เป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเป็นเกณฑ์ที่ต้องผันแปรไปตามสถานการณ์ในขณะที่ดำเนินการอยู่

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2536 : 76) กล่าวว่าสามารถจำแนกเกณฑ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์สัมพัทธ์ (relative criterion) เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากประสบการณ์ในการเปรียบเทียบผลระหว่างโครงการหรือเปรียบเทียบกับผลที่เคยทำมาแล้วหรือเปรียบเทียบกับปกติวิสัย (norm)

2. เกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute criterion) เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งนั้น หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ หรือคุณภาพของสิ่งนั้นอันเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 16) กล่าวถึงประเภทของเกณฑ์ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute criterion) เกณฑ์สัมบูรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนตายตัว

2. เกณฑ์สัมพัทธ์ (relative criterion) หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะเดียวกัน

ส.วาสนา ประवालพฤษย์ (2544 : 91) กล่าวถึง ประเภทของเกณฑ์ไว้ 3 ประเภท คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ เกณฑ์สัมพัทธ์ และเกณฑ์ความก้าวหน้าของผลการดำเนินการ

สรุปได้ว่าประเภทของเกณฑ์โดยทั่วไปแบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ หรืออีกนัยหนึ่ง เกณฑ์การพัฒนาหรือความก้าวหน้า และเกณฑ์สัมพัทธ์

การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ในการประเมินผลสิ่งใดก็ตามผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นใช้ในการประเมิน เพราะเกณฑ์ คือสิ่งที่เป็นหลักสำหรับการตัดสินใจ ซึ่งการกำหนดเกณฑ์เพื่อการประเมินกระทำได้หลายวิธีตามลักษณะของเกณฑ์ มีนักวิชาการได้กำหนดไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 182 -184) สรุปไว้ว่า การกำหนดเกณฑ์การประเมินอาจทำได้หลายลักษณะ มีรูปแบบที่ใช้ดังนี้ ความงอกงาม (growth model) โมเดลสมบูรณ์ (absolute model) โมเดลสัมพัทธ์ (relative model) และกำหนดโดยใช้เทคนิคเดลฟาย คือใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 138) เสนอแนวทางการกำหนดเกณฑ์การประเมินการวัดด้านความรู้สึก โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ของลิเคิร์ตในการรวบรวมข้อมูลในการประเมินใช้คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นแต่ละช่วงเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูล เกณฑ์ในการประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535 : 67) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนปลายภาคและปลายปี จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้แปลงคะแนนที่ได้จากการทดสอบเป็นคะแนนร้อยละ แล้วเทียบคะแนนร้อยละเป็นระดับผลการเรียน 5 ระดับ คือ 4,3,2,1 และ 0 โดยให้ระดับผลการเรียน “1” เป็นเกณฑ์การผ่านขั้นต่ำ หมายถึงร้อยละ 50 ของคะแนนสอบปลายภาคหรือปลายปีของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำต้องได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปส่วนช่วงคะแนนแต่ละระดับผลการเรียน อาจกำหนดดังนี้

ช่วงคะแนนร้อยละ 80-100 ระดับผลการเรียน 4 หมายถึง ดีมาก

ช่วงคะแนนร้อยละ 70-79 ระดับผลการเรียน 3 หมายถึง ดี

ช่วงคะแนนร้อยละ 60-69 ระดับผลการเรียน 2 หมายถึง ปานกลาง

ช่วงคะแนนร้อยละ 50-59 ระดับผลการเรียน 1 หมายถึง ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

ช่วงคะแนนร้อยละ 0-49 ระดับผลการเรียน 0 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 186-188) กล่าวถึง ลักษณะของเกณฑ์ที่กำหนดตามวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์สัมบูรณ์ ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินโครงการ ผู้ประเมินอาจใช้คะแนนเฉลี่ย

ความคิดเห็นแต่ละช่วงเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลของโครงการที่ได้จากการรวบรวม วิเคราะห์มา เช่น การกำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของบุคคลจากการใช้แบบประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 82) ได้กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินที่นิยมใช้ในการประเมินมีหลายลักษณะคือ

1. โมเดลความงอกงาม กำหนดเกณฑ์ในการประเมินโครงการโดยพิจารณาจาก พัฒนาการที่เพิ่มขึ้น หรือดูความงอกงาม เช่น เปรียบเทียบความรู้ระหว่างก่อนและหลังอบรมในการตัดสินใจได้ 3 ลักษณะคือ คว้าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ กำหนดช่วงคะแนนที่เพิ่มขึ้นผู้เข้ารับการอบรมต้องได้คะแนนเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 หรือกำหนดความรู้ขั้นต่ำที่ยอมรับได้ เช่นผู้เข้ารับการอบรมต้องได้คะแนน 80 เปอร์เซนต์

2. โมเดลสมบูรณ์หรือมาตรฐานเป็นการกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยหลักเหตุผล การกำหนดระดับที่ควรจะมี ควรจะเป็นจากโครงการ เช่น พิมพ์ดีดภาษาไทยได้ 45 คำต่อนาที หรือสอบได้ร้อยละ 90

3. โมเดลสัมพัทธ์ในบางกรณีผู้ประเมินไม่สามารถกำหนดเกณฑ์สมบูรณ์ได้จำเป็นต้องเทียบเคียงกับโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่น เปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่ม หรือการเปรียบเทียบกับปกติวิสัย (norms) หรือการเปรียบเทียบกับกลุ่มหรือโครงการที่คล้ายคลึงกัน

4. การกำหนดเกณฑ์โดยใช้วิธีตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 14) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ โดยพิจารณาเป็นระดับคุณภาพแต่ละระดับ ในแต่ละด้านตามเกณฑ์ประเมินคือ

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมที่จะเป็นต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมที่จะเป็นแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้

ระดับ 2 หมายถึง เริ่มพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้

ระดับ 1 หมายถึง มีความจำเป็นต้องพยายามในการพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ต่อไป

จากการใช้เกณฑ์ในการประเมินที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการประเมินมี 2 ลักษณะคือเกณฑ์สัมบูรณ์และเกณฑ์สัมพัทธ์ การใช้เกณฑ์ในการประเมิน จะเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้และนำมาใช้ได้เหมาะสมนั้นต้องเลือกกำหนดเกณฑ์ที่มีองค์ประกอบตรงกับลักษณะของข้อมูลที่ทำกรประเมิน

สำหรับการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ในการประเมินเพราะต้องมีหลักที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนตายตัว เกณฑ์ที่เลือกใช้ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การบริหาร และการจัดการ โดยใช้แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่าชนิด 5 ระดับของลิเคิร์ต ในการรวบรวมข้อมูล ใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ที่ ระดับคะแนน 4 จากช่วงระดับคะแนน 1 – 5 (จากการร่วมประชุมพิจารณาของผู้บริหารและคณะครู)

2. การประเมินด้านการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกตตามกฎเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubric) ที่กำหนดขึ้นประกอบด้วยเกณฑ์ (criteria) ที่ใช้พิจารณาและคำอธิบายถึงระดับคุณภาพ ใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ที่ระดับคะแนน 3 จากช่วงระดับคะแนน 0 – 4 (จากการร่วมประชุมพิจารณาของผู้บริหารและคณะครู)

3. การประเมินการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 75 ของนักเรียนที่ได้ผลการเรียนระดับ 3 และ 4 ตามเกณฑ์ของสมศ.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ลาวาเฟรท (จาร์ส นองมาก, 2538 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Lwaflet, 1980) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพ โรงเรียนในแต่ละระดับ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนถือปฏิบัติและประเมินคุณภาพการศึกษาจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ได้แก่ จุดมุ่งหมายองค์กร การบริหาร การบริหารนักเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมเสริมหลักสูตร บุคลากร อาคารสถานที่และการเงิน

งานวิจัยในประเทศ

วันชัย ศิริชนะ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวความคิดพื้นฐาน หลักการ โครงสร้าง วิธีการ และหลักเกณฑ์ในการประกันคุณภาพ การศึกษาของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา รูปแบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับ อุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในการศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบ การประกันคุณภาพการรับรองวิทยฐานะและข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สหสัมพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันและประเทศไทย นำข้อมูลมา แจกแจง เปรียบเทียบและสรุปข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่และสังเคราะห์ขึ้นเป็นรูปแบบการประกัน คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และได้ ทำการทดสอบรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนา รูปแบบที่ สมบูรณ์ต่อไป ผลการศึกษาพบว่าระบบประกันคุณภาพการศึกษาของทุกประเทศที่ศึกษาได้เน้นถึง หลักการในเรื่องความเป็นอิสระ (autonomy) ควบคู่ไปกับความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจาก ภายนอก (accountability) ของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้โดยที่แต่ละประเทศมีกลไกการดำเนินการ และวิธีการในรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์และจารีตนิยมของตน สำหรับรูปแบบ การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่พัฒนาขึ้น ได้ใช้ กระบวนการรับรองวิทยฐานะโดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 แบบ แบบที่ 1 ใช้ระบบ การตรวจสอบกลไกการควบคุมคุณภาพทางวิชาการภายในที่สถาบันได้จัดให้มีขึ้น โดยใช้กับ สถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่เปิดดำเนินการไปแล้วและเป็นระบบที่ให้เป็นไปโดยความสมัครใจ แบบที่ 2 ใช้ระบบการตรวจสอบผลการดำเนินการสำหรับสถาบันหรือหลักสูตรที่ขอจัดตั้งหรือ เปิดดำเนินการใหม่ โดยทั้งสองระบบมุ่งเน้นการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำกับ ดูแลตนเอง โดยการสร้างระบบควบคุมคุณภาพ ติดตามการตรวจสอบการดำเนินงานของตนขึ้น ด้วยตนเอง

สยาม สุ่มนาม (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทาง การแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนนาร่อง ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เวลาใน การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นระยะเวลา 4 เดือน เก็บข้อมูลในสนามจากการสังเกตแบบ มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการรวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัย พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพในขั้นตอน

การควบคุมคุณภาพการศึกษามีการปรับขยายเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วยการทำประชาพิจารณ์ปัญหาที่พบคือผู้บริหารบางคนได้รับความรู้ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ยังไม่เป็นระบบ ทักษะคิด และพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา บางคนยังมีได้เปลี่ยนแปลง ขาดความรู้ พร้อมทั้งงบประมาณมิได้มีการจัดสรรให้สอดคล้องกับ โครงการประกันคุณภาพ แนวทางการแก้ปัญหาของจังหวัด ด้านการถ่ายทอดความรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยศึกษานิเทศน์ของจังหวัด ได้ดำเนินการนิเทศด้วยการให้คำแนะนำ ด้านวิชาการกระตุ้นเตือนการปฏิบัติงานของผู้บริหารให้รีบเร่งดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการขาดงบประมาณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ได้มีนโยบายให้ ดำเนินโครงการ โดยใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

สุวิมล ราชชนบริบาล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาระบวนการประกันคุณภาพ ทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบ กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาและเสนอแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสำรวจ จาก 11 สถาบัน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร 16 สถาบัน และแบบสอบถามผู้บริหารและอาจารย์ 6 สถาบัน ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้ มีการเผยแพร่หลักการและนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัยมีรูปแบบกระบวนการประกันคุณภาพ 3 รูปแบบ ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อวิธีดำเนินการควบคุมคุณภาพในหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินงานด้านหลักสูตรมากที่สุดส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ด้าน อาจารย์ ด้านห้องสมุดและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านการวิจัย และด้านการบริการวิชาการให้ ความสำคัญอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินการด้าน หลักสูตรมากที่สุด อีก 4 ด้านให้ความสำคัญในระดับมาก และทั้งผู้บริหารและอาจารย์ให้ความสำคัญด้านนิสิตนักศึกษาในระดับปานกลาง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนผู้บริหารทำให้การดำเนินการ ระหว่างสถาบัน คณะและภาควิชาขาดความต่อเนื่องผู้วิจัยได้เสนอแนะรูปแบบกระบวนการ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จากนโยบายสู่แนวปฏิบัติ

วาสนา แสงงาม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และ กรมสามัญศึกษา เพื่อนำเสนอรูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดปัตตานีซึ่งคัดเลือก โดยวิธีแบบเจาะจง วิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกเนื้อหา จากการศึกษา เอกสาร และบันทึกการสัมภาษณ์ตามแนว อี เอฟ อาร์ มีผลการวิจัยดังนี้¹⁾ ผลจากการศึกษา เอกสารพบว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน และกรมสามัญศึกษาได้ดำเนินงานโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระจายอำนาจการดำเนินงานให้ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ แต่สำนักงานการศึกษาเอกชนกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแนวของกรมต้นสังกัด ส่วนกรมสามัญจะกระจายอำนาจการดำเนินงานให้เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานการศึกษาเอกชนจะได้รับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาจากกรมต้นสังกัด ส่วนสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจะได้รับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาจากองค์กรภายนอกแต่ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นหน่วยงานใด 2) แนวโน้มรูปแบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษาใน จังหวัดปัตตานี จะประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนคือ การควบคุมคุณภาพ การศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาจะ ต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา และจะได้รับการประเมินภายใน ปีละ 1 ครั้ง

จิวรรณ มณีแสง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของ สถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชนในประเทศไทย วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้ 1) พัฒนา ระบบต้นแบบ 2) ศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 3) ปรับปรุงให้เป็นระบบสมบูรณ์ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบัน ศึกษาพยาบาลเอกชนที่พัฒนาครั้งนี้ประกอบด้วยโครงสร้างระบบการบริหารระบบ ขั้นตอน กระบวนการภารกิจในระบบ และองค์ประกอบคุณภาพ ดัชนีและรายการตรวจสอบ ขั้นตอน กระบวนการกิจกรรมมีดังนี้ การประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย 1) กระบวนการควบคุม คุณภาพซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมกำหนดองค์ประกอบคุณภาพและดัชนีชี้วัด คุณภาพ กิจกรรมการดำเนินงานในการควบคุมคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และกิจกรรมการเตรียมความพร้อมเพื่อตรวจสอบและจัดทำรายงานการศึกษาของตนเอง (SSR)

การดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในและจัดทำรายงานการตรวจสอบ 3) กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพภายนอก มี 4 กิจกรรมคือการศึกษารายงานการตรวจสอบ การปรับปรุงคุณภาพการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดโดยหน่วยงานภายนอกที่ประเมินและเป็นผู้รับรองสถาบัน การประกันคุณภาพภายนอกมี 3 กระบวนการ คือ 1) กระบวนการตรวจสอบคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ หน่วยงานภายนอกแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบและประเมิน คณะกรรมการศึกษารายงานประเมินตนเองของสถาบันดำเนินการตรวจสอบตรวจเยี่ยมและจัดทำรายงานการตรวจสอบ 2) การประเมินคุณภาพจากภายนอกมี 2 กิจกรรม คือ การศึกษารายงานการตรวจสอบ และรายงานการประเมินตนเองของสถาบันและการทำการประเมิน 3) กระบวนการพิจารณารับรองสถาบัน ประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือ การพิจารณาตัดสินให้การรับรองสถาบันหรือไม่รับรองและแจ้งผลต่อสถาบัน

ประอร สุทรวิภาค (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาสำหรับโรงเรียนเหล่าทัพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและบริบทของการสร้างเกณฑ์และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเหล่าทัพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง และการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักการ/ยุทธศาสตร์ในการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเหล่าทัพ รวม 8 ข้อและที่สำคัญ 3 ข้อได้แก่ 1.1) การสร้างระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเหล่าทัพผลิตนายทหารสัญญาบัตรที่มีคุณภาพตามความต้องการของเหล่าทัพ 1.2) สร้างจิตสำนึกใฝ่คุณธรรมและความร่วมมือในการดำเนินงานประกันคุณภาพ 3) ผู้บริหารควรมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา 2.) วิธีการปฏิบัติ/ยุทธวิธีในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเหล่าทัพ ได้แก่ 2.1) การแต่งตั้งคณะกรรมการ 2.2) การจัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพ 2.3) การกำหนดองค์ประกอบและเกณฑ์ 2.4) จัดทำคู่มือ 2.5) เผยแพร่ความเข้าใจและส่งเสริมจิตสำนึกใฝ่คุณธรรม 2.6) ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน 2.7) ทำรายงานการศึกษาตนเองและพร้อมรับการตรวจสอบจากภายนอก 3) องค์ประกอบและเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเหล่าทัพประกอบด้วย 3.1) มีปรัชญา/ปณิธาน วัตถุประสงค์ และภารกิจของโรงเรียนเหล่าทัพ 3.2) มีการฝึกและศึกษา 3.3) มีการเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ 3.4) มีการปลูกฝังคุณลักษณะผู้นำทางทหารและการปกครองบังคับบัญชา 3.5) มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทหาร 3.6) มีการบริหารและจัดการ 3.7) มีการส่งเสริมการวิจัย 3.8) มีการติดตามและประเมินผล

วิรุฬห์ แสงงาม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในจังหวัดปัตตานีมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญได้แก่ ปัจจัยด้านนำเข้า ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านผลผลิตและเพื่อศึกษา ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดปัตตานี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ แบบพรรณนา เพื่ออธิบาย ผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วย ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี หัวหน้ากลุ่มพัฒนามาตรฐาน คุณภาพการศึกษา ศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และกรรมการโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา จังหวัดปัตตานี ใช้วิธีเก็บข้อมูล 4 วิธี คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวคนสำคัญ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านการนำเข้า ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน และปัจจัยเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์การเรียน 2) ปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และปัจจัยเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานการศึกษา 3) ปัจจัยด้านผลผลิต ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือร่องรอยการทำงานและปัจจัยเกี่ยวกับผลสรุป การปฏิบัติงาน 4) ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การเปลี่ยนแปลงบุคลากรของโรงเรียน สภาพการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับธรรมนูญโรงเรียน ระบบการตรวจสอบ ระบบการประเมินตนเอง ทักษะในการตรวจสอบและประเมินตนเอง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และความรู้ความเข้าใจแนวทางการประกันคุณภาพ

สมกุล ถาวรกิจ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ผลการศึกษานำมาสร้างเป็นรูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษา และทดลองใช้รูปแบบในสถาบันราชภัฏ 1 แห่ง การวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ ศึกษาองค์ ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพจากผู้บริหารและอาจารย์ 180 คน วิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพเพื่อสร้าง รูปแบบการประกันคุณภาพและประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ทดลองใช้รูปแบบที่สถาบัน ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยศึกษาจากคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพประจำ คณะและโปรแกรมวิชา 10 คน อาจารย์ 39 คน และนักศึกษา 50 คน เปรียบเทียบผลการทดลอง ก่อนและหลังเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามี 4 องค์ประกอบหลัก คือ การบริหารและการจัดการ การเรียนการสอน อาจารย์และบุคลากร นักศึกษาและบัณฑิต มีองค์ประกอบย่อย 38 องค์ประกอบ ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่าเหมาะสมในระดับมาก และตัวบ่งชี้คุณภาพ 112 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมปานกลางและมาก 2) รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย หลักการประกันคุณภาพ ระบบกลไกการบริหารการประกันคุณภาพ และวิธีดำเนินการประกัน

คุณภาพการศึกษา ที่กำหนดไว้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้ดีมาก

3)การทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการ 3 อย่างคือ การศึกษาตนเอง และการประเมินตนเอง การทดสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการสนทนากลุ่ม พบว่า การศึกษาตนเองและประเมินตนเองระดับคณะและโปรแกรมวิชา มีการกำหนดสาระสำคัญไว้ 8 ประการคือ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ นโยบายแผนพัฒนาการบริหารคณะและโปรแกรมวิชา คุณลักษณะบัณฑิตไว้ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบผลการทดลองใช้รูปแบบในระดับคณะ ก่อนและหลังพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เพียง 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอนอาจารย์และบุคลากร เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองกับมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดพบว่า ด้านการบริหารและการจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ และบุคลากรส่วนใหญ่ได้มาตรฐานระดับดีมาก และมีมาตรฐานคุณภาพระดับดี ด้านการเรียนการสอน และด้านนักศึกษาและบัณฑิต เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองกับเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่กำหนดส่วนใหญ่ได้มาตรฐานและมีมาตรฐานระดับปานกลางและดีมาก การทดสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จากการสนทนากลุ่มสรุปได้ว่าการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบที่ดีสามารถปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้

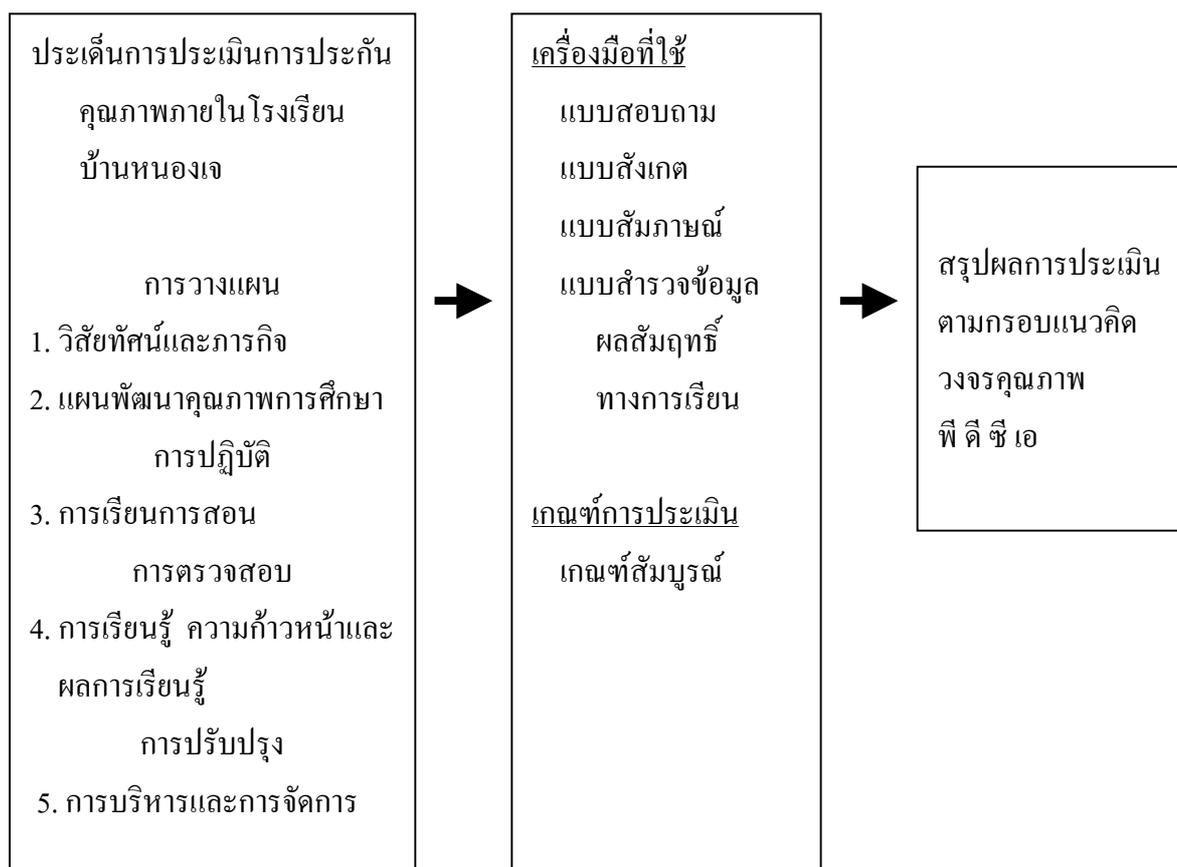
ศิริลักษณ์ ค้อชากุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการดำเนินการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจรายการและบันทึกภาคสนาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานแผนงาน หัวหน้าฝ่ายและหัวหน้าหมวดวิชา ครูปฏิบัติการสอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน นำเสนอผลการวิจัยโดยพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาปรากฏผลดังนี้ 1)การควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในชั้นตอนที่หนึ่ง คือ การศึกษาและเตรียมการ พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กรมสามัญศึกษากำหนด จุดเด่นที่เป็นความสำเร็จคือ ผู้บริหารได้สร้างการรับรู้ ความถนัด การยอมรับในความสำคัญจำเป็น ตลอดจนสร้างความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ขั้นตอนที่สองคือ การวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของกรมสามัญศึกษา 26 มาตรฐาน 130 ตัวชี้วัด เป็นมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียน

ได้มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาโดยแบ่งข้อมูลสารสนเทศออกเป็น 3 ด้าน คือด้านปัจจัยด้านกระบวนการและด้านผลผลิต แต่ยังไม่ได้ครบทุกมาตรฐานและตัวชี้วัด ขั้นตอนที่สามคือการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ พบว่า โรงเรียนได้พยายามสร้างความเข้าใจกับบุคลากร ได้พัฒนาบุคลากรอย่างหลากหลาย มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา แต่โรงเรียนยังขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล 2) ปัญหาในการควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า บุคลากรบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ ไม่ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่บุคลากรส่วนใหญ่ทำงานด้วยความกระตือรือร้น ในด้านการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของฝ่าย หมวดวิชา งาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของบุคลากรยังไม่ชัดเจนในรูปแบบและวิธีการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนหรือตัวแทนจากชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ฝ่ายบริหารขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเน้นการทำงานเป็นทีม กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ตัวแทนชุมชนเข้าร่วมการดำเนินงานให้ชัดเจนจัดให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารเอาใจใส่ในการนิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนด และพัฒนาไปสู่มาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจรายการ การบันทึกภาคสนาม และการใช้แบบสอบถาม โดยมีรูปแบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินการประกันคุณภาพ โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้กรอบการประเมินตามการตรวจสอบคุณภาพตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ได้แก่ วิทยุทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การเรียนรู้ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการและวงจรคุณภาพ พี ดี ซี เอ โดยการเก็บข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน ด้วย เครื่องมือ 4 ชนิด ได้แก่ แบบประเมิน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสรุปผลการประเมิน ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดในการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ
อำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน

ครูผู้สอน จำนวน 12 คน

นักเรียน จำนวน 293 คน

ผู้ปกครอง จำนวน 204 คน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 12 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน

2. ครูผู้สอนจำนวน 12 คน

3. นักเรียน ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางยามานะ (Yamane) (1970 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 83 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้นักเรียนชั้นป.4-ชั้นป.6 ทั้งหมด จำนวน 140 คน

4. ผู้ปกครอง ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางยามานะ (Yamane) (1970 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 83 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองทั้งหมดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายได้ผู้ปกครองจำนวน 83 คน

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่บุคลากรในสถานศึกษา (ไม่นับรวมผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา) จำนวน 12 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน (คน)	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารโรงเรียน	1	1
ครูผู้สอน	12	12
นักเรียน	293	140
ผู้ปกครอง	204	83
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	12	12
รวม	522	248

กรอบแนวคิดของการประเมิน

กรอบแนวคิดของการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ มีประเด็นต่าง ๆ ดังในตาราง 3

ตาราง 3 กรอบแนวคิดการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำถามการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน	ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	เครื่องมือและวิธีเก็บข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
โรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ	1. มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสถานะปัจจุบัน 2. การมีส่วนร่วมในการกำหนด วิสัยทัศน์ และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	<u>ข้อมูล</u> การจัดทำวิสัยทัศน์และภารกิจ <u>แหล่งข้อมูล</u> -ผู้บริหาร -ครูผู้สอน	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	ใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ที่ระดับคะแนน 4 จากช่วงคะแนน 1-5

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถาม	องค์ประกอบการประเมิน	ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	เครื่องมือและวิธีเก็บข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
เป็นไปตามระบบการประกันคุณภาพหรือไม่	3. การยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	-คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน -ผู้ปกครอง -นักเรียน		(จากการร่วมประชุมพิจารณาของผู้บริหารและคณะครู)
โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยความร่วมมือของทุกฝ่ายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือไม่	1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. การยอมรับของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ 4. การสนองความต้องการของชุมชน 5. ความสัมพันธ์กับโครงการกิจกรรม 6. การสนับสนุนของชุมชน	<u>ข้อมูล</u> -การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา <u>แหล่งข้อมูล</u> -ผู้บริหาร -ครูผู้สอน -คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน -ผู้ปกครอง	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	ใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ที่ระดับคะแนน 4 จากช่วงคะแนน 1-5 (จากการร่วมประชุมพิจารณาของผู้บริหารและคณะครู)
มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือไม่	1. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	<u>ข้อมูล</u> -การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน <u>แหล่งข้อมูล</u> -ผู้บริหาร -ครูผู้สอน	แบบสอบถาม แบบสังเกต	ใช้เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ที่ระดับคะแนน 4 จากช่วงคะแนน 1-5

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน	ข้อมูลและแหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือและวิธี เก็บข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
	<p>3. จัดกิจกรรมการสอนให้ หลากหลายเหมาะกับ ธรรมชาติของผู้เรียน</p> <p>4. จัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้รับพัฒนา สุนทรียภาพอย่าง ครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะ กีฬา</p> <p>5. จัดกิจกรรมการเรียนการ สอนที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักศึกษา หาความรู้ และแสวงหา คำตอบด้วยตนเอง</p> <p>6. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียน</p> <p>7. ส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย ทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และ ความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน</p> <p>8. มีการประเมินพัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลายและต่อเนื่อง</p>	-นักเรียน		(จากการร่วม ประชุม พิจารณาของ ผู้บริหารและ คณะครู) ใช้เกณฑ์ มาตรฐาน สัมบูรณ์ที่ ระดับคะแนน 3 จากช่วง ระดับคะแนน 0- 4 (จากการ ร่วมประชุม พิจารณาของ ผู้บริหารและ คณะครู)

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน	ข้อมูลและแหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือและวิธี เก็บข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
	9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ทำให้ ผู้เรียนอยากมาโรงเรียน และเข้าร่วมกิจกรรม			
การเรียนรู้ มีความ ก้าวหน้า และผล การเรียนรู้ อยู่ในระดับ มาตรฐาน หรือไม่และ เป็นความ พึงพอใจ ของทุกฝ่าย หรือไม่	1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มประสบการณ์ที่ สำคัญ(คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์) ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำ 2. มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามหลักสูตร สถานศึกษา 3. ความพึงพอใจของ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและครูต่อคุณภาพ การเรียนการสอน	<u>ข้อมูล</u> -ผลสัมฤทธิ์ทาง การ เรียนของ นักเรียน -คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ นักเรียน -ความพึงพอใจ ของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูต่อคุณภาพ การเรียนการสอน <u>แหล่งข้อมูล</u> -รายงานผล สัมฤทธิ์ทาง การเรียนของ นักเรียน -นักเรียน -ผู้ปกครอง -ครูผู้สอน	แบบสอบถาม แบบบันทึก ข้อมูล ผลสัมฤทธิ์	ใช้เกณฑ์ร้อยละ 75 ของ นักเรียนที่ได้ ผลการเรียน ระดับ 3และ4 ตามเกณฑ์ ของ สมศ.

ตาราง 3 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน	ข้อมูลและแหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือและวิธี เก็บข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
การบริหาร และการ จัดการ มีโครงสร้าง ที่ชัดเจน และมีการ ประเมินผล เพื่อนำมาใช้ ในการปรับ ปรุงงาน หรือไม่	1. มีโครงสร้างการบริหารที่ ชัดเจน 2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. นิเทศติดตามประเมินผล และรายงานผลการ ประเมิน โดยเปรียบเทียบกับ เป้าหมายของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4. นำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุงงาน	ข้อมูล -ผลที่เกิดจาก การบริหาร และจัดการ -ผู้บริหาร -ครูผู้สอน	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	ใช้เกณฑ์ มาตรฐาน สัมบูรณ์ที่ ระดับคะแนน 4 จากช่วง คะแนน 1-5 (จากการร่วม ประชุม พิจารณาของ ผู้บริหารและ คณะครู)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 4 ชนิด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้ประเมินตนเอง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ

ตอนที่ 2 ด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 ด้านการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ด้านการบริหารและการจัดการ

2. แบบสังเกต ด้านการเรียนการสอน เป็นแบบสังเกตเกี่ยวกับ การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน หรือหลักฐานร่องรอยการปฏิบัติ ใช้สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดที่ไม่มีโครงสร้างสัมภาษณ์ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ การบริหาร และการจัดการ ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้บันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองเจทุกชั้น

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวอย่างแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพปัจจุบัน ผู้บริหาร
 ครูผู้สอน
 นักเรียน
 ผู้ปกครอง
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพศ ชาย หญิง

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดของรายการประเมินประกอบด้วย มาตรฐานประมาณค่า (rating scale)

จำนวน 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดระดับคุณภาพดังนี้

ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ

(0) การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง

5. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย
1. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหาร

ด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(0) การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน
2. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย
1. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหาร

ด้านการเรียนการสอน

(0) มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเพียงพอ
4. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ
3. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์มากกว่าครึ่งแต่ยังไม่เพียงพอ
2. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์น้อยกว่าครึ่งและไม่เพียงพอ
1. มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอ

ด้านการบริหารและการจัดการ

(0) มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน

5. สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานไว้อย่างชัดเจน และบุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
4. สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานไว้อย่างชัดเจน และบุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
3. สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
2. สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องทำให้บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
1. สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ไม่สอดคล้องทำให้บุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน

ตัวอย่างแบบสังเกต

เป็นแบบสังเกตที่ใช้ในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ชื่อผู้รับการประเมิน.....วันที่ประเมิน.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
(0) จัดกิจกรรมการสอนให้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน					

ตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
(0)จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอนให้ หลากหลาย เหมาะสม ธรรมชาติของ ผู้เรียน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม ที่หลากหลาย เหมาะสม ธรรมชาติ ของผู้เรียน ครบทุกราย วิชาและจัด กิจกรรม การสอนตาม แผนการสอน/ แผนการ จัดการเรียน ครบทุก รายวิชา	จัดทำแผน การสอนแผน การจัด การเรียนรู้ ที่มีกิจกรรม ที่หลากหลาย เหมาะสม ธรรมชาติ ของผู้เรียน ครบทุกราย วิชาและจัด กิจกรรม การสอนตาม แผนการสอน แผนการจัด การเรียนรู้ เกือบครบ ทุกรายวิชา	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม ที่หลากหลาย เหมาะสม ธรรมชาติ ของผู้เรียน ตามที่กำหนด และจัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนตาม แผนการสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ได้ บางรายวิชา	ไม่มีการจัด ทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม ที่หลากหลาย แต่จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอนที่ หลากหลาย แต่ยังสอดคล้อง กับธรรมชาติ ของผู้เรียนได้ ไม่มากนัก	ไม่มีการจัด ทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม ที่หลากหลาย และไม่จัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนไม่ หลากหลาย และไม่ สอดคล้องกับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
(0) ท่านได้วางแผนอย่างไรในการกำหนด วิสัยทัศน์และภารกิจ

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
(0) ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจอย่างไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
(0) นักเรียนได้ทราบเกี่ยวกับภารกิจและ วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างไร

วิธีการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามใช้ประเมินตนเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบบ สังกัด แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อกำหนด กรอบที่จะศึกษา
2. ศึกษา ค้นคว้า จากตำราเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือชนิดต่าง ๆ
3. กำหนดกรอบแนวคิดของการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ
4. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ กรอบแนวคิดของการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ จำนวน 4 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่าองค์ประกอบการประเมินสอดคล้อง กับคำถามการประเมิน แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าสอด คล้อง และให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ แล้วนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ได้องค์ ประกอบการประเมิน 25 องค์ประกอบ
5. ศึกษาลักษณะเครื่องมือ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. สร้างแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนให้ข้อความครอบคลุมองค์ประกอบการประเมิน
7. นำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พิจารณาแก้ไขปรับปรุง
8. นำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จำนวน 4 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่าเครื่องมือวัดได้ตรงตามองค์ประกอบการประเมินที่กำหนด หรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง และให้ คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ แล้วนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 แบบสอบถามได้ข้อความทั้งหมด 29 ข้อ แบบสังเกตได้ข้อความ 9 ข้อ แบบสัมภาษณ์ได้ข้อความ 24 ข้อ แบบบันทึกข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ 2 แบบ

9. นำแบบสอบถาม แบบสังเกต ที่มีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ไปทดลองใช้ (try out) แล้วนำผลของแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 สำหรับแบบสังเกตหาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 3 คน โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สันมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 (Pearson product moment correlation coefficient) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

10. นำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และ แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยทักษิณ ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง
2. ประสานกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม และนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่
 - 1.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ (percentage)
 - 1.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินด้าน วิสัยทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การบริหารและการจัดการ ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
 - 1.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการพรรณนาวิเคราะห์
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ
 - 2.1 ความเที่ยงตรงของแบบแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะกับข้อคำถามของแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์

2.2 หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2.3 หาคความเชื่อมั่นของแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ
2. ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ผลการประเมินด้านการเรียนการสอน
4. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้
5. ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช จากแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ มี 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน 13 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 4

ตาราง 4 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน	4.05	.38	สูงกว่าเกณฑ์
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.23	.44	สูงกว่าเกณฑ์
3. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.38	.51	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.26	.34	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 4 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดข้อ พบว่าทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 12 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 5

ตาราง 5 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพ สถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน	4.08	.51	สูงกว่าเกณฑ์
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และ ภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.08	.67	สูงกว่าเกณฑ์
3. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และ ภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.17	.72	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.11	.52	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 5 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่าทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำนวน 83 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 6

ตาราง 6 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพ สถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน	4.12	.80	สูงกว่าเกณฑ์
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และ ภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.23	.80	สูงกว่าเกณฑ์
3. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และ ภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.29	.86	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.21	.55	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 6 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 83 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่าทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 7

ตาราง 7 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และ ภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.51	0.67	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 7 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน พบว่า สูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน ดังตาราง 8

ตาราง 8 การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน

ข้อความ	ผู้ประเมิน				\bar{x}
	ผู้บริหาร/ครู	กรรมการฯ	ผู้ปกครอง	นักเรียน	
1. วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน	4.15	4.08	4.12	-	4.12
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.23	4.08	4.23	-	4.18
3. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง	4.38	4.17	4.29	4.51	4.34
รวม	4.26	4.11	4.21	4.51	4.27

จากตาราง 8 ผลการประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 248 คน พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่าทุกข้อ สูงกว่าเกณฑ์

1.2 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 9

ตาราง 9 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1.การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.08	.49	สูงกว่าเกณฑ์
2. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.15	.69	สูงกว่าเกณฑ์
3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ	4.38	.51	สูงกว่าเกณฑ์
4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองความ ต้องการของชุมชน	4.00	.41	สูงกว่าเกณฑ์
5. โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	.51	สูงกว่าเกณฑ์
6. การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.85	.99	ต่ำกว่าเกณฑ์
รวม	4.14	.42	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 9 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 13 คน
พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า ส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์
ยกเว้นในข้อการสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน โดยเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 10

ตาราง 10 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.33	.89	สูงกว่าเกณฑ์
2. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.00	.95	สูงกว่าเกณฑ์
3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ	4.17	.83	สูงกว่าเกณฑ์
4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองความต้องการของชุมชน	4.00	.85	สูงกว่าเกณฑ์
5. โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.92	.90	ต่ำกว่าเกณฑ์
6. การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.58	.90	ต่ำกว่าเกณฑ์
รวม	4.00	.53	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 10 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดข้อ พบว่า ส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่ำกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 83 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมินผลปรากฏดัง ตาราง 11

ตาราง 11 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.14	.98	สูงกว่าเกณฑ์
2. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.28	.77	สูงกว่าเกณฑ์
3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ	4.04	.72	สูงกว่าเกณฑ์
4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องความต้องการของชุมชน	4.07	.76	สูงกว่าเกณฑ์
5. โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.04	.86	สูงกว่าเกณฑ์
6. การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.11	.95	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.11	.53	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 11 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 83 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 12

ตาราง 12 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.49	.58	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 12 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน พบว่า สูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน ปรากฏผลดัง ตาราง 13

ตาราง 13 การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจตามความคิดเห็นของของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน

ข้อความ	ผู้ประเมิน				\bar{X}
	ผู้บริหาร/ครู	กรรมการฯ	ผู้ปกครอง	นักเรียน	
1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.08	4.33	4.14	-	4.18
2. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.15	4.00	4.28	4.49	4.23
3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ	4.38	4.17	4.04	-	4.20
4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองความต้องการของชุมชน	4.00	4.00	4.07	-	4.02
5. โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	3.92	4.04	-	4.11

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อความ	ผู้ประเมิน				\bar{X}
	ผู้บริหาร/ครู	กรรมการฯ	ผู้ปกครอง	นักเรียน	
6. การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.85	3.58	4.11	-	3.85
รวม	4.14	4.00	4.11	4.49	4.19

จากตาราง 13 การประเมินการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา ชื่นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 248 คนพบว่าสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่าส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นการสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์

1.3 การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 14

ตาราง 14 การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.31	.75	ต่ำกว่าเกณฑ์
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	3.85	.69	ต่ำกว่าเกณฑ์
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.46	.88	ต่ำกว่าเกณฑ์

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	4.46	.66	สูงกว่าเกณฑ์
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหา คำตอบด้วยตนเอง	3.31	.48	ต่ำกว่าเกณฑ์
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน	4.23	.60	สูงกว่าเกณฑ์
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ร่วมกัน	3.92	.64	ต่ำกว่าเกณฑ์
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.15	.80	สูงกว่าเกณฑ์
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้อยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.08	.76	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	3.86	.41	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตาราง 14 การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน พบว่า ในรายด้านต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่าส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ ยกเว้นจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจทำให้อยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม สูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 15

ตาราง 15 การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.58	1.0	ต่ำกว่าเกณฑ์
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	4.17	.58	สูงกว่าเกณฑ์
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.17	.83	สูงกว่าเกณฑ์
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	4.33	.65	สูงกว่าเกณฑ์
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	3.75	.62	ต่ำกว่าเกณฑ์
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	3.92	.90	ต่ำกว่าเกณฑ์
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	4.08	.51	สูงกว่าเกณฑ์
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.00	.85	สูงกว่าเกณฑ์
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้อายากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.00	.74	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.00	.42	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 15 การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน พบว่า ในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่าส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้น มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองจำนวน 83 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 16

ตาราง 16 การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.92	.87	ต่ำกว่าเกณฑ์
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	3.94	.94	ต่ำกว่าเกณฑ์
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.17	.82	สูงกว่าเกณฑ์
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	4.24	.84	สูงกว่าเกณฑ์
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	4.05	.81	สูงกว่าเกณฑ์
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	3.96	.98	ต่ำกว่าเกณฑ์
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	4.04	.88	สูงกว่าเกณฑ์
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.20	.81	สูงกว่าเกณฑ์

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้อายกมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.19	.80	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.08	.54	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 16 ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง จำนวน 83 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่าส่วนใหญ่ สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ ผู้เรียน

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์ การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 17

ตาราง 17 การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ นักเรียน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.03	.82	สูงกว่าเกณฑ์
2. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	4.44	.71	สูงกว่าเกณฑ์

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	4.14	.82	สูงกว่าเกณฑ์
4. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	4.18	.73	สูงกว่าเกณฑ์
5. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	4.38	.68	สูงกว่าเกณฑ์
6. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.34	.69	สูงกว่าเกณฑ์
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.20	.75	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.24	.39	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 17 การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 140 คน พบว่า โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 248 คน ปรากฏผลดัง ตาราง 18

ตาราง 18 การประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจตม
ความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง
และนักเรียน

ข้อความ	ผู้ประเมิน				\bar{X}
	ผู้บริหาร/ครู	กรรมการฯ	ผู้ปกครอง	นักเรียน	
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.31	3.58	3.92	4.03	3.71
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	3.85	4.17	3.94	-	3.99
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	3.46	4.17	4.17	-	3.93
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	4.46	4.33	4.24	4.44	4.37
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	3.31	3.75	4.05	4.14	3.81
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	4.23	3.92	3.96	4.18	4.07
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกันร่วมกัน	3.92	4.08	4.04	4.38	4.11
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.15	4.00	4.20	4.34	4.17
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้อายากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	4.08	4.00	4.19	4.20	4.12
รวม	3.86	4.00	4.08	4.24	4.05

จากตาราง 18 ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจตมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน

จำนวน 248 คนพบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่าส่วนใหญ่ สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับ ธรรมชาติของผู้เรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และ แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ต่ำกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผู้สอนจำนวน 12 คน ผลปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการประเมิน	\bar{X}	ผลการประเมิน
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่ สนับสนุน การเรียนรู้ของผู้เรียน	2.86	ต่ำกว่าเกณฑ์
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน	3.14	สูงกว่าเกณฑ์
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะ กับธรรมชาติของผู้เรียน	3.28	สูงกว่าเกณฑ์
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วน	3.58	สูงกว่าเกณฑ์
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง	3.42	สูงกว่าเกณฑ์
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน	3.47	สูงกว่าเกณฑ์
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	3.74	สูงกว่าเกณฑ์
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง	3.40	สูงกว่าเกณฑ์
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจทำให้อายากมา โรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม	3.33	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	3.36	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 19 การประเมินด้านการเรียนการสอนจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครูผู้สอนจำนวน 12 คน พบว่า โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่าส่วนใหญ่สูงกว่าเกณฑ์ ยกเว้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์

1.4 การประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้

ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน จำนวน 289 คน ปรากฏ ดังตาราง 20 และ 21

ตาราง 20 การประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ของชั้น ป.2 ป.3 ป.5 และ ป.6 จำนวน 197 คน

รายวิชา	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	นักเรียนที่ได้ผลการ เรียนระดับ 3-4	ร้อยละ	ผลการประเมิน
ภาษาไทย	197	94	44.72	ต่ำกว่าเกณฑ์
คณิตศาสตร์	197	99	50.25	ต่ำกว่าเกณฑ์
ส.ป.ช.	197	146	74.11	ต่ำกว่าเกณฑ์
ส.ล.น.	197	153	77.66	สูงกว่าเกณฑ์
ก.พ.อ.	197	155	78.68	สูงกว่าเกณฑ์
ภาษาอังกฤษ	197	54	27.41	ต่ำกว่าเกณฑ์
รวม	1182	701	59.31	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตาราง 20 ผลการประเมินการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ป.2 ป.3 ป.5 และ ป.6 จำนวน 197 คน พบว่า โดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียด แต่ละรายวิชาพบว่า ในรายวิชา ส.ล.น. และ ก.พ.อ. สูงกว่าเกณฑ์ และในรายวิชา ส.ป.ช. คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าเกณฑ์ ตามลำดับ

ตาราง 21 การประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.1 และ ป.4
จำนวน 92 คน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน ทั้งหมด	นักเรียนที่ได้ผลการ เรียนระดับ 3-4	ร้อยละ	ผลการประเมิน
ภาษาไทย	92	45	48.91	ต่ำกว่าเกณฑ์
คณิตศาสตร์	92	47	51.09	ต่ำกว่าเกณฑ์
วิทยาศาสตร์	92	43	46.74	ต่ำกว่าเกณฑ์
สังคมฯ	92	48	52.17	ต่ำกว่าเกณฑ์
สุขศึกษา/พลศึกษา	92	65	70.65	ต่ำกว่าเกณฑ์
ศิลปะ	92	76	82.61	สูงกว่าเกณฑ์
การงานฯ/เทคโนโลยี	92	51	55.43	ต่ำกว่าเกณฑ์
ภาษาอังกฤษ	92	30	32.61	ต่ำกว่าเกณฑ์
รวม	736	405	55.03	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตาราง 21 ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.1 และ ป.4 จำนวน 92 คน พบว่าโดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สูงกว่าเกณฑ์ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษา พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระการเรียนรู้สังคมฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าเกณฑ์ตามลำดับ

1.5 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน บ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน โดยเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 22

ตาราง 22 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน	4.62	.51	สูงกว่าเกณฑ์
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.54	.52	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.58	.45	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 22 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 13 คน พบว่า
ในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
บ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน โดยเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 23

ตาราง 23 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน	4.42	.74	สูงกว่าเกณฑ์
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.00	.60	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.21	.45	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 23 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 คน พบว่า ในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 83 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็น กับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 24

ตาราง 24 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ข้อความ	ความคิดเห็น		ผลการประเมิน
	\bar{X}	S.D.	
1. มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน	4.18	.93	สูงกว่าเกณฑ์
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.08	.91	สูงกว่าเกณฑ์
รวม	4.13	.76	สูงกว่าเกณฑ์

จากตาราง 24 การประเมินด้านการบริหารและการจัดการของการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง จำนวน 83 คน พบว่า ในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง จำนวน 108 คน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน ผลปรากฏดัง ตาราง 25

ตาราง 25 การประเมินด้านการบริหารจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง

ข้อความ	ผู้ประเมิน			\bar{X}
	ผู้บริหาร/ครู	กรรมการฯ	ผู้ปกครอง	
1. มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน	4.62	4.42	4.18	4.41
2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.54	4.00	4.08	4.21
รวม	4.58	4.21	4.13	4.31

จากตาราง 25 การประเมินด้านการบริหารจัดการของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง จำนวน 108 คน พบว่าในรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการสัมภาษณ์ รายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ในการดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจได้ดำเนินการจากการศึกษาทฤษฎี ศึกษา ระเบียบกฎหมาย ภารกิจ ศึกษาสภาพปัจจุบันขององค์กรโดยความร่วมมือของคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้เสนอให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบในที่ประชุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ ครูผู้สอนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาสภาพปัจจุบันแสดงความคิดเห็นร่วมกันและกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน และกำหนดเป็นวิสัยทัศน์และภารกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
 ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ได้รับทราบวิสัยทัศน์
 และภารกิจของโรงเรียน นโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน
 จัดขึ้น ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา งบประมาณต่างๆ ที่โรงเรียนได้รับ และผลการดำเนิน
 กิจกรรมที่สำเร็จแล้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของนักเรียน
 นักเรียนได้รับทราบวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียนจากที่ประชุมประจำสัปดาห์ มีการเขียน
 ไปติดไว้ตามห้องเรียนและในห้องพักครู นักเรียนยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน
 ในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจมีการกำหนดโดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครูผู้สอน
 และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์นำมา
 กำหนดเป็นวิสัยทัศน์และภารกิจและแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
 ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการโดยคณะครูทั้งโรงเรียนวิเคราะห์
 วิสัยทัศน์และภารกิจ เป้าหมาย และกำหนดมาตรฐานโรงเรียน และจัดทำแผนพัฒนาอันประกอบด้วย
 โครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
 ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาครูได้เข้าร่วมประชุมวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น
 ในการกำหนดโครงการกิจกรรมของโรงเรียนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในโครงการกิจกรรม
 และมาตรฐานที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในประชุมวางแผนรับทราบในการกำหนด
 โครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนมาตรฐานโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
 นักเรียน

ผู้ปกครองมีส่วนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการ/
 กิจกรรมของโรงเรียนจากการประชุมและได้แสดงความคิดเห็นผ่านที่ประชุม แสดงความคิดเห็น
 เมื่อมีโอกาสพูดคุยกับครูเป็นการส่วนตัว ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในทุกโอกาส

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมที่จัดขึ้นทุกโครงการและทุกกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนและทุกชั้นทราบโดยแจ้งในขณะที่ทำกิจกรรมหน้าเสาธง ในที่ประชุม สดสัปดาห์ ครูประจำชั้นแจ้งให้ทราบในห้องเรียน

ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ดำเนินการโดยผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมและมาตรฐานโรงเรียนและได้แจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบ

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจัดตามหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษา ครูใช้สื่อตามแผนการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ แหล่งเรียนรู้ข้างนอกโรงเรียนได้แก่ วัด มัสยิด มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมชมรม มีการสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนตามความเห็นของครูผู้สอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูได้วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำกำหนดการสอน เขียนแผนการเรียนรู้ ใช้สื่อสำเร็จรูป สื่อที่ผลิตขึ้นเอง และสื่อที่นักเรียนและครูช่วยกันผลิต สื่อจากของจริง ตัวอย่างของสื่อที่ใช้ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ รูปภาพ แผนภูมิ หนังสือ แผ่นภาพโฆษณาต่างๆ เป็นต้น และได้ใช้แหล่งเรียนรู้คือ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ และบางกิจกรรมพานักเรียนไปวัด และมัสยิด มีกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ทำรายงาน ทำโครงงานในเรื่องที่นักเรียนสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดได้ตอบและแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนของนักเรียนได้แก่กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมกีฬา-กรีฑาสี กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมในสถานการณ์จริง นักเรียนมีงานที่ต้องทำมากขึ้น ครูให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนทำรายงาน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น นักเรียนรู้จักค้นคว้าสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง สนใจข่าวสารจากโทรทัศน์ ยืมหนังสือจากห้องสมุดไปอ่านที่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ครูได้ใช้ชุดการเรียนสำเร็จรูป หนังสือพิมพ์ วัสดุทัศน คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ในห้องวิทยาศาสตร์ หนังสือ รูปภาพ อุปกรณ์กีฬา มีการอบรมคุณธรรมในทุกสัปดาห์ มีการบันทึกความดี มีการจัดกิจกรรมให้แสดงออกเช่นพูดหน้าชั้นเรียน มีการทำงานเป็นกลุ่ม ทำรายงาน และทำโครงการเรื่องที่สนใจในบางวิชา มีกิจกรรมชมรมในวันศุกร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน

มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร ทำกำหนดการสอน เขียนแผนการเรียนรู้ ครูได้ใช้สื่อที่ผลิตขึ้นเอง สื่อสำเร็จรูปและสื่อที่นักเรียน และครูช่วยกันผลิต ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและพูดโต้ตอบในชั้นเรียน นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ทำรายงาน และทำโครงการในเรื่องที่สนใจ มีกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมในทุกสัปดาห์ และมีกิจกรรมชมรม นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยจัดโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิทินประจำปีของโรงเรียน ยึดวิชาการเป็นงานหลักและงานอื่นสนับสนุน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน

ผลการเรียนของนักเรียนในบางรายวิชา บางกลุ่มสาระยังต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียน ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ต้องพัฒนาให้สูงขึ้นอีก

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ควรพัฒนาให้นักเรียนมีระดับผลการเรียนดีขึ้นอีก

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

ผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีส่วนที่จะให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ต้องคอยสนับสนุนนักเรียนให้คำแนะนำคอยควบคุมดูแลให้นักเรียนทำการบ้าน

อ่านหนังสือ และทำงานส่งครูตามที่ได้รับมอบหมาย ให้การอบรมดูแลความประพฤติของนักเรียน มาร่วมประชุมกับทางโรงเรียน พบปะครูประจำชั้นและพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู เมื่อครูไปเยี่ยมบ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็น ของนักเรียน

ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง อยากให้มึผลการเรียนดีกว่านี้

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน

ผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางควรทำให้ผลการเรียนสูงขึ้น โดยทางโรงเรียน จะมีโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนในส่วนของผู้ปกครอง ต้องคอยสนับสนุนนักเรียนให้ คำแนะนำคอยควบคุมดูแลให้นักเรียนทำการบ้าน อ่านหนังสือ และทำงานส่งครูตามที่ได้รับ มอบหมาย ให้การอบรมดูแลความประพฤติของนักเรียน มาร่วมประชุมกับทางโรงเรียน พบปะครู ประจำชั้นและพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเมื่อครูไปเยี่ยมบ้าน

2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องทุกวันพุธ และติดตามงานรายบุคคล มีการประเมิน ทุกภาคเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีการนิเทศภายในมีคณะกรรมการนิเทศภายใน ให้ครูติดตามและประเมินนักเรียน นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนานักเรียน พัฒนางาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนได้แจ้งโครงการ/กิจกรรมให้กับผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนมีการประเมินผล การดำเนินงานโครงการและกิจกรรม นำผลการประเมินมาแจ้งให้ทราบในที่ประชุมเพื่อนำไป ปรับปรุงและพัฒนางาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนมีการแจ้งการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม การบริหารงบประมาณให้ ผู้ปกครองทราบ ได้มีการติดตามนักเรียน ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างครูกับ ผู้ปกครองและครูได้ช่วยกันแก้ปัญหาให้นักเรียนได้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการบริหารและการจัดตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง

มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลทุกภาคเรียนและมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแนวทางในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีประเด็นในการศึกษา 5 ด้าน คือ

1. วิสัยทัศน์และภารกิจ
2. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. การเรียนการสอน
4. การเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้
5. การบริหารและการจัดการ

ประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองเจ จำนวนทั้งหมด 523 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 248 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 4 ชนิด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) เป็นรายการคำถามเกี่ยวกับ วิทยุทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน การบริหารและการจัดการ
2. แบบสังเกตด้านการเรียนการสอน เป็นแบบสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน หรือหลักฐานร่องรอยการปฏิบัติ
3. แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ด้านวิทยุทัศน์และภารกิจ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ ความก้าวหน้าและผลการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดที่ไม่มีโครงสร้าง
4. แบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจาก มหาวิทยาลัยทักษิณและส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการ ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประสานกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม และนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

สรุปผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านวิทยุทัศน์และภารกิจ

การประเมินด้านวิทยุทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์เท่ากับ 4.00) กล่าวคือ วิทยุทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสถานะปัจจุบัน คือมีวิทยุทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสถานะปัจจุบันที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมในการ

กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ และพบว่าในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจมีการกำหนดโดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์นำมากำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจและแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบ

2. ผลการประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ 4.00) กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจที่สามารถปฏิบัติได้มากกว่าครึ่ง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานองความต้องการของชุมชน แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษานองความต้องการของชุมชนได้เป็นส่วนใหญ่ โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้เกือบทั้งหมด และในข้อการสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่ำกว่าเกณฑ์ คือชุมชนสนับสนุนหลายด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพบว่าในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ดำเนินการโดยผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมและมาตรฐาน โรงเรียนและได้แจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบ

3. ผลการประเมินด้านการเรียนการสอน

ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ 4.00) กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับที่

กำหนดไว้ 2 ด้าน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกัน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้เป็นส่วนใหญ่ มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์แต่ไม่ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้อยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์คือมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์คือมีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยและบริการผู้เรียนแต่ไม่ดำเนินการตามแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์คือ จัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนบางวิชาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้อันที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองเกือบครบทุกวิชา และจัดกิจกรรมดังกล่าวบางวิชา

ผลการประเมินจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวม สูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ 3.00) มีความปลอดภัยสวัสดิการและการบริการผู้เรียน มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยสวัสดิการและการบริการผู้เรียนและดำเนินการตามแผนได้เกือบครบถ้วนทั่วถึงและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน จัดทำแผนการสอนแผนการจัดการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนครบทุกรายวิชาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนแผนการจัดการเรียนเกือบครบทุกรายวิชา จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาครบทั้ง 3 ด้านและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ 2 ด้าน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองแต่ไม่หลากหลายครบทุกวิชา และจัดกิจกรรมดังกล่าวไม่ครบทุกวิชา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

ของผู้เรียนอย่างเพียงพอต่อเนื้ออย่างสม่ำเสมอ และกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผน
 เกือบทั้งหมด ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม
 ร่วมกัน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็น
 ประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันครบทั้ง 3 ด้านและจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องเพียง 2 ด้าน มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่
 หลากหลายและต่อเนื่อง มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์
 แต่ไม่ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม
 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียนไม่เพียงพอแต่
 ต่อเนื่อง ส่วนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ต่ำกว่า
 เกณฑ์ คือ มีสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ และพบว่ามีการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร ทำกำหนดการ
 สอน เขียนแผนการเรียนรู้ ครูได้ใช้สื่อที่ผลิตขึ้นเอง สื่อสำเร็จรูปและสื่อที่นักเรียนและครูช่วยกัน
 ผลิตขึ้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและพูดโต้ตอบในชั้นเรียน นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม
 ทำรายงาน และทำโครงการในเรื่องที่สนใจ มีกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมในทุกสัปดาห์
 และมีกิจกรรมชมรม นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

4. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้

ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น
 ป.2 ป.3 ป.5 และ ป.6 โดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ ร้อยละ 75 ของนักเรียนที่ได้
 ระดับผลการเรียน 3 และ 4) ในรายวิชา ก.พ.อ.และส.ล.น. สูงกว่าเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 78.68และ
 77.66 ตามลำดับ ส่วนในรายวิชา ส.ป.ช. คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์
 คิดเป็นร้อยละ 74.11 50.25 44.72 และ 27.41 ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น
 ป.1และ ป.4 โดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ ร้อยละ 75 ของนักเรียนที่ได้ระดับผลการ
 เรียน 3 และ 4) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสูงกว่าเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.61 ส่วนกลุ่มสาระ
 การเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าเกณฑ์ คิดเป็น
 ร้อยละ 70.65 55.43 52.17 51.09 48.91 46.74 และ 32.61 ตามลำดับ และพบว่าผลการเรียน
 ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ควรทำให้ผลการเรียนสูงขึ้นโดยทางโรงเรียนจะมีโครงการ/
 กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน ในส่วนของผู้ปกครองต้องคอยสนับสนุนนักเรียนให้คำแนะนำ
 คอยควบคุมดูแลให้นักเรียนทำการบ้าน อ่านหนังสือ ทำงานส่งครูตามที่ได้รับมอบหมาย ให้การ

อบรมดูแลความประพฤติของนักเรียน มาร่วมประชุมกับทางโรงเรียน พบปะครูประจำชั้นและพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเมื่อครูไปเยี่ยมบ้าน

5. ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการ

ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองโดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ (เกณฑ์ เท่ากับ 4.00) มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานงานไว้อย่างชัดเจน และบุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นส่วนใหญ่ และพบว่ามีกรณีพิเศษ ติดตาม และประเมินผลทุกภาคเรียนและมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน

อภิปรายผล

1. การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียนโดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ กล่าวคือวิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสถานะปัจจุบันคือมีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสถานะปัจจุบันที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ และพบว่าการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจมีการกำหนดโดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์นำมากำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจและแจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะทางโรงเรียนได้จัดทำธรรมนูญโรงเรียนมาก่อนซึ่งสอดคล้องกับ สบป. ลักษณะ (2541 : 6) ที่กล่าวว่าขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจะต้องวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของชุมชน ศักยภาพของโรงเรียน กำหนดเป็นแผนนโยบายการจัดการศึกษา เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษา คุณภาพของนักเรียนที่มุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นในแต่ละชั้น/วิชา แนวทางการจัดการเรียนการสอน จุดเด่นจุดเน้นของโรงเรียน ฯลฯ เมื่อคณะกรรมการยอมรับและเห็นชอบ ก็ลงนามเป็นเอกสารธรรมนูญโรงเรียน

2. การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจที่สามารถปฏิบัติได้มากกว่าครึ่ง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองความต้องการของชุมชน แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นส่วนใหญ่ โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้เกือบทั้งหมด และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 6) สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมนูญสถานศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในข้อการสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่ำกว่าเกณฑ์ คือชุมชนสนับสนุนหลายด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพบว่าในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ดำเนินการ โดยผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมและมาตรฐานโรงเรียนและได้แจ้งให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยอาจจะเป็นเพราะว่าไม่ทราบว่าตนเองก็ต้องมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาด้วย

3. ผลการประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่า กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ 2 ด้าน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนได้ ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มร่วมกัน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้เป็นส่วนใหญ่ มีการประเมินพัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทุกกลุ่มประสบการณ์แต่ไม่ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจทำให้อยากมาโรงเรียน และเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์คือมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ มีความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์คือมีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยและบริการ ผู้เรียนแต่ไม่ดำเนินการตามแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของ ผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์คือ จัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะกับธรรมชาติ ของผู้เรียนบางวิชาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองเกือบครบทุกวิชา และจัดกิจกรรมดังกล่าวบางวิชาที่เป็นเช่นนี้ โรงเรียนได้รับจัดสรรเกี่ยวกับสื่อไม่น้อยมากจึงควรมีการของบประมาณในส่วนนี้เพิ่มอีกส่วนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียนเป็นเพราะผู้บริหารได้ กำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ที่สุดให้ได้เพียงวิชาเดียวก็พอในแต่ละปีการศึกษาส่งผล ให้ครูจัดทำแผนการสอนไม่ครบทุกรายวิชา ครูจึงต้องพัฒนาให้จัดทำแผนการสอนให้ครบทุกวิชา และจัดกิจกรรมการตามแผนการสอน

ผลการประเมินจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ มีความปลอดภัยสวัสดิการและการบริการผู้เรียน มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยสวัสดิการและ การบริการผู้เรียนและดำเนินการตามแผนได้เกือบครบถ้วนทั่วถึงและต่อเนื่อง จัดกิจกรรมได้ หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน จัดทำแผนการสอนแผนการจัดการเรียนที่มีกิจกรรม หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนครบทุกรายวิชาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แผนการสอนแผนการจัดการเรียนเกือบครบทุกรายวิชา จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนา สุนทรียภาพอย่างครบถ้วน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนา สุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬาครบทั้ง 3 ด้านและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่าง สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ 2 ด้าน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา ความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียน รู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเองแต่ไม่หลากหลายครบทุกวิชาและจัดกิจกรรม

ดังกล่าวไม่ครบทุกวิชา จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนอย่างเพียงพอต่อเนื้ออย่างสม่ำเสมอ และกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนเกือบทั้งหมด ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันครบทั้ง 3 ด้านและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องเพียง 2 ด้าน มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์แต่ไม่ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียนไม่เพียงพอแต่ต่อเนื่อง ส่วนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ มีสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ และพบว่ามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร ทำกำหนดการสอน เขียนแผนการเรียนรู้ ครูได้ใช้สื่อที่ผลิตขึ้นเอง สื่อสำเร็จรูปและสื่อที่นักเรียนและครูช่วยกันผลิตขึ้น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและพูดโต้ตอบในชั้นเรียน นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม ทำรายงาน และทำโครงการในเรื่องที่สนใจ มีกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมในทุกสัปดาห์ และมีกิจกรรมชมรมนักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

4. ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้

ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.2 ป.3 ป.5 และ ป.6 โดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ ในรายวิชา ก.พ.อ.และส.ล.น. สูงกว่าเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 78.68 และ 77.66 ตามลำดับ ส่วนในรายวิชา ส.ป.ช. คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 74.11 50.25 44.72 และ 27.41 ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้น ป.1และ ป.4 โดยภาพรวมต่ำกว่าเกณฑ์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสูงกว่าเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 82.61 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา พลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 70.65 55.43 52.17 51.09 48.91 46.74 และ 32.61 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่านักเรียนร้อยละ 40 นับถือศาสนาอิสลามและใช้ภาษามลายูท้องถิ่นทำให้ขาดทักษะในการสื่อสารทำให้ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับข้อค้นพบของสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เกี่ยวกับการทำข้อสอบคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ของ

สมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษาพบว่าเด็กไทยทำคะแนนได้ดีสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบ หรือข้อสอบที่ใช้ความจำ แต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหาในการคิดวิเคราะห์ และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูด แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของเด็กไทยที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาที่ปรับปรุงให้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2543) และพบว่าผลการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ควรทำให้ผลการเรียนสูงขึ้น โดยทางโรงเรียนจะมีโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียน ในส่วนของผู้ปกครองต้องคอยสนับสนุนนักเรียนให้คำแนะนำคอยควบคุมดูแลให้นักเรียนทำการบ้าน อ่านหนังสือ ทำงานส่งครูตามที่ได้รับมอบหมาย ให้การอบรมดูแลความประพฤติของนักเรียน มาร่วมประชุมกับทางโรงเรียน พบปะครูประจำชั้นและพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเมื่อครูไปเยี่ยมบ้าน

5. ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองโดยภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานไว้อย่างชัดเจน และบุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นส่วนมาก และพบว่ามีกรณีพิเศษ ติดตาม และประเมินผลทุกภาคเรียนและมีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนางานที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะโรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในรอบแรกแล้ว และได้มีการปรับปรุงในแต่ละด้านหลังจากที่ สมศ. ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ทางโรงเรียนควรประสานชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น
 - 1.2 โรงเรียนควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ให้เพียงพอ
 - 1.3 ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนรู้ให้ครบทุกรายวิชาและมีการจัดกิจกรรมตามแผนและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

1.4 ด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ ผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ ในบางรายวิชาและบางกลุ่มสาระ โรงเรียนควรรนำเข้าประชุมกับคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หรือประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อหามาตรการแก้ปัญหาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการประเมินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรศึกษาวิจัยการประเมินการประกันคุณภาพภายในทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนา

2.3 ควรมีการประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบการประเมินอื่นๆ ที่มีประเด็นครอบคลุมทั้งระบบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กลุ่ม, พัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา. การประกันคุณภาพการศึกษา. สงขลา : สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3, 2541. (เอกสารลำดับที่ 5)
- กาญจนา วัฒนสุนทร, “เทคนิคการประเมินโครงการและการปฏิบัติงานในโครงการ,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารและการจัดการการวัดและประเมินผลทางการศึกษา หน่วยที่ 8-15. หน้า 167. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.
- คณะกรรมการการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แกนหลักแนวความคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ และเกณฑ์ประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2544.
- _____. เอกสารเสริมความรู้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- จรัส นองมาก. การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน : แนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมบทบาทการแบ่งเบาภาระของรัฐ. กรุงเทพฯ. : โรงพิมพ์การศาสนา, 2538.
- _____. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชันพรีนติ้ง, 2544.
- จิวรรณ มณีแสง. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาลเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2533.
- ทรงศรี ตุ่นทอง. “การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา,” วารสารการวัดผลการศึกษา. 20(60) : 5 ; มกราคม-เมษายน 2542.
- นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, สำนัก. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.
- บ้านหนองเจ, โรงเรียน. การประเมินตนเองของสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเจ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางขัน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2544. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนบ้านหนองเจ, 2545.
- _____. แผนปฏิบัติงานประจำปี 2545. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนบ้านหนองเจ, 2545.
- _____. มาตรฐานโรงเรียน. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนบ้านหนองเจ, 2542.

- รายงานปริมาณงานและคุณภาพของงานเพื่อขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง ตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2535) ข้อ 3 ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3.4 ประเภทที่ 5. นครศรีธรรมราช : โรงเรียนบ้านหนองเจ, 2542.
- ปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน. สังคมได้อะไรจากการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2544.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2535.
- ประอร สุนทรวิภาค. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนเหล่าทัพ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2541.
- วัน เดชพิชัย. คู่มือการวิจัยและประเมินโครงการทางการศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์. ปัตตานี : มนตรีบริการ, 2535.
- วันชัย ศิริชนะ. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- วารินทร์ สีนสูงสุด. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์, 2542.
- วาสนา แสงงาม. รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2542.
- วิหาการ, กรม. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : กรอบและแนวคิดการดำเนินการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- กรม. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- กรม. การศึกษาและพัฒนากระบวนการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษ ของสถานศึกษา ในโครงการศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2543.
- วิรุพห์ แสงงาม. การประกันคุณภาพเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2542.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศิริลักษณ์ ต้อชากุล. การควบคุมคุณภาพการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- ศึกษาศิการ, กระทรวง. ประกาศกระทรวงศึกษาศิการ เรื่อง ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย. ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2544. กรุงเทพฯ : กระทรวง, ม.ป.ป.
- ส.วาสนา ประवालพฤษย์. หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2544.
- สงบ ลักษณ์. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2545. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2545. จาก <http://www.onesqa.or.th/article/index1.html>
- _____. “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา,” วารสารข้าราชการครู. 6-7 ; สิงหาคม – กันยายน 2541.
- สถาบันราชภัฏ, สภา. การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2545 จาก <http://www.rajabhat.ac.th/qa/QA2.HTML>
- สมกุล อารกิจ. รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543.
- สมคิด พรหมจ้อย. เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. การประเมินโครงการ ทฤษฎีและการประเมิน. ม.ป.ท., 2531.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2542.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สยาม สุ่มนาม. กระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. “แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพการศึกษา,” วารสารวิชาการ. 4(10) : 34-42 ; ตุลาคม 2544.
- สิริรัตน์ วิภาสศิลป์. “การประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา,” วารสารการวัดผลการศึกษา. 20(60) : 30 ; มกราคม-เมษายน 2542.

- สุวิมล ราชชนนบริบาล. การศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- องอาจ นัยพัฒน์. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวคิดและวิธีการ,” วารสารวัดผลการศึกษา. 22(64) : 23-40 ; พฤษภาคม-สิงหาคม 2543.
- อนันต์ ศรีโสภณ. “การประเมิน,” ใน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่มเฉพาะเรื่อง อันดับ 3. หน้า 197-200. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, ม.ป.ป.
- อำรุง จันทวานิช. “การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ,” ใน แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูปเพื่อประชาชน. หน้า 77-88. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- Taro ,Yamane. Statistics : An Introductory. New York : Harper and Row, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายปริญญา รอดแก้ว	34/1 ซอยป้อมเพชร ถนนศรีธรรมโศก
ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. นางสาวไพรวลัย พิทักษ์สาธิต	สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
3. นางรพรรณ สุวรรณมิตร	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา
4. นายมนตรี เต๋นดวง	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง
อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ภาคผนวก ข
ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ

ตาราง 26 ดัชนีความสอดคล้องของกรอบแนวคิดการประเมิน

รายละเอียดการพิจารณา	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1.	+1	+1	+1	+1	1.00
2.	+1	+1	+1	+1	1.00
3.	+1	+1	+1	+1	1.00
4.	+1	0	+1	+1	0.75
5.	+1	0	+1	+1	0.75

ตาราง 27 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสำหรับ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้าน	ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3	4	
วิสัยทัศน์และภารกิจ	1	+1	+1	+1	+1	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	1.00
แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1	+1	-1	+1	+1	0.50
	2	+1	-1	+1	+1	0.50
	3	+1	-1	+1	+1	0.50
	4	+1	0	+1	+1	0.75
	5	+1	0	+1	+1	0.75
	6	+1	0	+1	+1	0.75
การเรียนการสอน	1	+1	-1	+1	+1	0.50
	2	+1	-1	+1	+1	0.50
	3	+1	0	+1	+1	0.75
	4	+1	0	+1	+1	0.75

ตาราง 27 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3	4	
การเรียนการสอน	5	+1	0	+1	+1	0.75
	6	+1	0	+1	+1	0.75
	7	+1	0	+1	+1	0.75
	8	+1	0	+1	+1	0.75
	9	+1	0	+1	+1	0.75
การบริหารและการจัดการ	1	+1	+1	+1	+1	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 28 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ด้าน	ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
		1	2	3	4	
วิสัยทัศน์และภารกิจ	1	+1	0	+1	+1	0.75
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	+1	0	+1	+1	0.75
การเรียนการสอน	1	+1	0	+1	+1	0.75
	2	+1	0	+1	+1	0.75
	3	+1	0	+1	+1	0.75
	4	+1	0	+1	+1	0.75
	5	+1	0	+1	+1	0.75
	6	+1	0	+1	+1	0.75
	7	+1	0	+1	+1	0.75

ตาราง 29 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	0	+1	+1	0.75
2	+1	0	+1	+1	0.75
3	+1	0	+1	+1	0.75
4	+1	0	+1	+1	0.75
5	+1	0	+1	+1	0.75
6	+1	0	+1	+1	0.75
7	+1	0	+1	+1	0.75
8	+1	0	+1	+1	0.75
9	+1	0	+1	+1	0.75

ตาราง 30 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	0	+1	+1	0.75
2	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	0	+1	0.75
4	+1	+1	+1	0	0.75
5	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 31 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 32 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	0	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 33 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 34 ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์นักเรียน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	+1	+1	+1	1.00

ตาราง 35 ดัชนีความสอดคล้องของแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่				IOC
	1	2	3	4	
1	+1	0	+1	+1	0.75

ภาคผนวก ค

เครื่องมือประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ
อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

**แบบสอบถามการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน
จังหวัดนครศรีธรรมราช**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพปัจจุบัน ผู้บริหาร
 ครูผู้สอนลงในช่อง
 ผู้ปกครอง
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพศ ชาย หญิง

3. อายุปี

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดของรายการประเมินประกอบด้วย มาตรฐานประมาณค่า (rating scale)

จำนวน 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale)

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ

1. วิสัยทัศน์มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบัน

5 มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบันที่ชัดเจนพร้อมทั้ง

เผยแพร่ต่อสาธารณชน

4 มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบันที่ชัดเจน

3 มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและสภาวะปัจจุบันแต่ไม่ชัดเจน

2 มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาแต่ไม่สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน

1 มีวิสัยทัศน์ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาและไม่สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน

2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง

5 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่

ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่

ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน

2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย

1 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจโดยผู้บริหาร

3. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง

5 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ

สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

4 ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

3 ผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

2 ผู้บริหารและหัวหน้างาน รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

1 ผู้บริหารรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจแต่เพียงผู้เดียว

ด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 5 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีความร่วมมือจากบุคลากรบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน
- 2 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย
- 1 มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยผู้บริหาร

2. การรับทราบ/ ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- 5 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4 ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3 ผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน รับทราบ/ ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2 ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายรับทราบ/ ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1 ผู้บริหารรับทราบ/ ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว

3. การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ

- 5 การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจที่สามารถปฏิบัติได้ทั้งหมด
- 4 การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจที่สามารถปฏิบัติได้มากกว่าครึ่ง
- 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจที่สามารถปฏิบัติได้น้อยกว่าครึ่ง
- 2 การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์บางส่วน
- 1 การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษามีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์น้อยมาก

4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสนองความต้องการของชุมชน

- 5 แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสนองความต้องการของชุมชนได้ทั้งหมด
- 4 แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นส่วนใหญ่
- 3 แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสนองความต้องการของชุมชนได้บางส่วน
- 2 แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสนองความต้องการของชุมชนได้น้อยที่สุด
- 1 แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไม่สนองความต้องการของชุมชน

5. โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 5 โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งหมด
- 4 โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้มากกว่าครึ่ง
- 3 โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาน้อยกว่าครึ่ง
- 2 โครงการ/กิจกรรมมีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาน้อยที่สุด
- 1 โครงการ/กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

6. การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- 5 ชุมชนให้การสนับสนุนทุกด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4 ชุมชนสนับสนุนเกือบทุกด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3 ชุมชนสนับสนุนหลายด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2 ชุมชนมีส่วนสนับสนุนบางด้านในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1 ชุมชนไม่มีส่วนสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการเรียนการสอน

1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

- 5 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเพียงพอ
- 4 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ
- 3 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ
- 2 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่ค่อยสมบูรณ์และไม่เพียงพอ
- 1 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอ

2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน

- 5 มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัย สวัสดิการและการบริการผู้เรียนและดำเนินการตามแผนได้อย่างครบถ้วน
- 4 มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยสวัสดิการและการบริการผู้เรียนและดำเนินการตามแผนได้เกือบครบถ้วน
- 3 มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยสวัสดิการและการบริการผู้เรียนแต่ไม่ดำเนินการตามแผน
- 2 มีแผนงาน/โครงการความปลอดภัยสวัสดิการและบริการผู้เรียนที่ไม่สมบูรณ์
- 1 ไม่มีแผนงาน โครงการความปลอดภัย สวัสดิการ และบริการผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียน

- 5 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียนครบทุกรายวิชาและจัดกิจกรรมการสอนตามแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนครบทุกรายวิชา
- 4 จัดทำแผนการสอนแผนการจัดการเรียน ที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียนครบทุกรายวิชา และจัดกิจกรรมการสอนไม่ครบตามแผน
- 3 จัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียนบางวิชาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน
- 2 จัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลายเหมาะกับธรรมชาติของผู้เรียนบางวิชา และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ครบตามแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน
- 1 ไม่มีการจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่มีกิจกรรมหลากหลาย

4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน

- 5 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ อย่างสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ครบทั้ง 3 ด้าน
- 4 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ อย่างสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ 2 ด้าน

- 3 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาเพียง 2 ด้านและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผน
- 2 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาเพียง 1 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับแผน
- 1 ไม่จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนา สุนทรียภาพด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบ ด้วยตนเอง

- 5 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และ แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ครบทุกวิชาและจัดกิจกรรมตามแผนการสอนครบทุกวิชา
- 4 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และ แสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ครบทุกวิชาและจัดกิจกรรมดังกล่าวได้เกือบครบทุกวิชา
- 3 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และ แสวงหาคำตอบด้วยตนเองเกือบครบทุกวิชาและจัดกิจกรรมดังกล่าวบางวิชา
- 2 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และ แสวงหาคำตอบด้วยตนเองบางวิชาแต่ไม่จัดกิจกรรมดังกล่าว
- 1 ไม่มีการจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหา ความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง และไม่จัดกิจกรรมดังกล่าว

6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน

- 5 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แผนที่กำหนดไว้
- 4 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้
- 3 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ไม่ต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- 2 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผน
- 1 ไม่มีการจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน

7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

- 5 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้
- 4 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้เป็นส่วนใหญ่
- 3 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน มากกว่าครึ่งและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้เป็นส่วนน้อย
- 2 จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ได้ไม่ครบทุกด้าน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับแผนที่จัดทำไว้
- 1 ไม่มีการจัดทำแผนการสอน /แผนการจัดการเรียน โครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

- 5 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง
- 4 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์แต่ไม่ต่อเนื่อง
- 3 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเกือบทุกกลุ่มประสบการณ์
- 2 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายบางกลุ่มประสบการณ์
- 1 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่ไม่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์

9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม

- 5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
- 4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
อย่างเพียงพอแต่ไม่ต่อเนื่อง
- 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
ไม่เพียงพอแต่ต่อเนื่อง
- 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
ไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง
- 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมไม่สนองความสนใจของผู้เรียน

ด้านการบริหารและการจัดการ

1. มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน

- 5 สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานไว้อย่างชัดเจน
และบุคลากรทุกคนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
- 4 สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานไว้อย่างชัดเจน
และบุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
- 3 สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีเอกสารคำสั่งมอบหมายงานที่บรรยายงานที่ชัดเจน และ
บุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน
- 2 สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนเอื้อต่อการ
ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่บุคลากรส่วนน้อยที่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจ
ของตน
- 1 สถานศึกษามีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารภายในสถานศึกษาที่ไม่ชัดเจนทำให้
บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตน

2. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกัน
มากสามารถนำไปปฏิบัติได้

4 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกัน
สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นส่วนมาก

3 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกัน
สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นส่วนน้อย

2 มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกัน

1 ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แบบสอบถามการประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพปัจจุบัน นักเรียน

2. เพศ ชาย หญิง

3. ชั้น

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดของรายการประเมินประกอบด้วย มาตรฐานประมาณค่า (rating scale)

จำนวน 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale)

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ด้านวิสัยทัศน์และภารกิจ

1. การรับทราบ/การยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของผู้เกี่ยวข้อง

5 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

4 ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

3 ผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

2 ผู้บริหารและหัวหน้างาน รับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจ

1 ผู้บริหารรับทราบ/ยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจแต่เพียงผู้เดียว

ด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1. การรับทราบ/ยอมรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

5 ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4 ผู้เกี่ยวข้องบางฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3 ผู้บริหาร ครูทุกคน และนักเรียน รับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2 ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายรับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1 ผู้บริหารรับทราบ/ยอมรับในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว

ด้านการเรียนการสอน

1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

5 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเพียงพอ

4 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ

3 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ

2 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่ค่อยสมบูรณ์และไม่เพียงพอ

1 มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอ

2. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน

- 5 จัด โครงการ/กิจกรรม จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 3 ด้าน แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- 4 จัด โครงการ/กิจกรรม จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบ 3 ด้าน แก่ผู้เรียนแต่ไม่ทั่วถึง
- 3 จัด โครงการ/กิจกรรม จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬาครบทั้ง 1-2 ด้าน แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
- 2 จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา 1-2 ด้าน แก่ผู้เรียนแต่ไม่ทั่วถึง
- 1 ไม่จัด โครงการ/กิจกรรม จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วย

ตนเอง

- 5 จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ครบทุกวิชา
- 4 จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง เกือบครบทุกวิชา
- 3 จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง บางวิชา
- 2 จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง มากกว่า 2 วิชา
- 1 ไม่จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง

4. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน

- 5 จัด โครงการ/กิจกรรมและจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ในห้องเรียน นอกห้องเรียนและนอกสถานศึกษา ต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 4 จัด โครงการ/กิจกรรมและจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ในห้องเรียน นอกห้องเรียนและนอกสถานศึกษา แต่ไม่ต่อเนื่อง

- 3 จัดโครงการ/กิจกรรมและจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
- 2 จัดกิจกรรมและจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนบ้าง
- 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนเฉพาะในชั้นเรียน

5. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

- 5 จัด โครงการ/กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน
- 4 จัด โครงการ/กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน 2 ด้าน
- 3 จัด โครงการ/กิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน เพียง 1 ด้าน
- 2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้านแต่ไม่มีโครงการ
- 1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน น้อยกว่า 3 ด้าน ไม่มีโครงการ

6. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

- 5 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง
- 4 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายทุกกลุ่มประสบการณ์แต่ไม่ต่อเนื่อง
- 3 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเกือบทุกกลุ่มประสบการณ์
- 2 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายบางกลุ่มประสบการณ์
- 1 มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่ไม่หลากหลาย

7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม

5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
อย่างเพียงพอแต่ไม่ต่อเนื่อง

3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน
ไม่เพียงพอแต่ต่อเนื่อง

2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/
กิจกรรมที่สนองความสนใจของผู้เรียน ไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง

1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน/โครงการ/กิจกรรมไม่สนองความสนใจของผู้เรียน

แบบสังเกตที่ใช้ในการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ชื่อครูผู้สอน.....วันที่.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวก และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
2. มีความปลอดภัยสวัสดิการ และการบริการผู้เรียน					
3. จัดกิจกรรมการสอนได้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน					
4. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาคุณภาพอย่างครบถ้วน					
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้วิธีศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง					
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน					
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน					
8. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง					
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนและเข้าร่วมกิจกรรม					

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
1. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน	มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และเพียงพอ	มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ	มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์แต่ยังไม่เพียงพอ	มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่ค่อยสมบูรณ์และไม่เพียงพอ	มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ที่ไม่สมบูรณ์และไม่เพียงพอ

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
2. มีความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียน	มีแผนงาน/โครงการ ความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียนและดำเนินการ ตามแผนได้ อย่าง ครบถ้วน ทัวถึงและต่อเนื่อง	มีแผนงาน/โครงการ ความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียนและดำเนินการ ตามแผนได้ เกือบ ครบถ้วน ทัวถึงและต่อเนื่อง	มีแผนงาน/โครงการ ความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียนและดำเนินการ เกือบ ครบถ้วนแต่ ยังไม่ทั่วถึง และไม่ต่อเนื่อง	มีแผนงาน/โครงการ ความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียนแต่ ดำเนินการ ตามแผนได้ เพียงบาง กิจกรรม/โครงการ	ไม่มีมีแผนงาน/โครงการ ความปลอดภัย สวัสดิการ และการบริการ ผู้เรียน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	จัดทำแผนการสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม หลากหลาย เหมาะสม กับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน ครบทุกราย วิชาและจัด กิจกรรม การสอนตาม แผนการ สอน/แผน การจัด การเรียน ครบทุก รายวิชา	จัดทำแผน การสอนแผน การจัดการ เรียน ที่มี กิจกรรม หลากหลาย เหมาะสม กับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน ครบทุกราย วิชา และจัด กิจกรรม การสอนตาม แผนการสอน แผนการจัด การเรียน เกือบครบ ทุกรายวิชา	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ที่มี กิจกรรม หลากหลาย เหมาะสม กับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน ตามที่กำหนด และจัด กิจกรรม การเรียน การสอนตาม แผนการ สอน/แผน การจัด การเรียนได้ บางรายวิชา	ไม่มีการจัด ทำแผนการ สอน/แผน การจัดการ เรียน ที่มี กิจกรรม หลากหลาย แต่ยัง สอดคล้องกับ ธรรมชาติ ของผู้เรียนได้ ไม่มากนัก	ไม่มีการจัด ทำแผนการ สอน/แผน การจัดการ เรียนที่มี กิจกรรม หลากหลาย และจัด กิจกรรม การเรียน การสอนไม่ หลากหลาย และไม่ สอดคล้องกับ ธรรมชาติ ของผู้เรียน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
4. จัดการเรียน การสอนให้ ผู้เรียนได้รับ พัฒนา สุนทรียภาพ อย่างครบถ้วน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียน โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนา สุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และ จัด กิจกรรม การเรียน การสอน ได้อย่าง สอดคล้องกับ ที่กำหนดไว้ ครบทั้ง 3 ด้าน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียน โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนา สุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬาครบทั้ง 3 ด้าน และ จัด กิจกรรม การเรียน การสอน ได้อย่าง สอดคล้อง กับที่กำหนด ไว้ 2 ด้าน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียน โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนา สุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬา 3 ด้าน และจัด กิจกรรม การเรียน การสอนได้ สอดคล้องกับ ที่กำหนด 1 ด้าน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียน โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนา สุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬาไม่ครบ ทุกด้าน และ จัด กิจกรรม การเรียน การสอนไม่ สอดคล้องกับ ที่กำหนด	ไม่จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียน โครงการ/ กิจกรรมเพื่อ พัฒนา สุนทรียภาพ ด้านดนตรี ศิลปะและ กีฬา

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้วิธี ศึกษาหาความรู้ และแสวงหา คำตอบด้วย ตนเอง	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหา ความรู้และ แสวงหา คำตอบด้วย ตนเองอย่าง หลากหลาย ครอบคลุมวิชา และจัด กิจกรรม ดังกล่าวตาม แผนการ สอน/การจัด กิจกรรมที่ กำหนด	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหา ความรู้และ แสวงหา คำตอบด้วย ตนเองแต่ไม่ หลากหลาย ครอบคลุมวิชา และจัด กิจกรรม ดังกล่าวไม่ ครอบคลุมวิชา	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหา ความรู้และ แสวงหา คำตอบด้วย ตนเองแต่ไม่ หลากหลาย และจัดทำ บางวิชาและ จัดกิจกรรม ดังกล่าวได้ ไม่เป็นไป ตามแผนที่ กำหนด	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหา ความรู้และ แสวงหา คำตอบด้วย ตนเองบาง วิชาแต่จัด กิจกรรม ไม่สอดคล้อง กับแผนที่ กำหนด	ไม่มีการจัด ทำแผนการ สอน/แผน การจัดการ เรียนที่ กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จัก ศึกษาหา ความรู้และ แสวงหา คำตอบด้วย ตนเอง และ ไม่จัด กิจกรรม ดังกล่าว

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
6. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน	จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนอย่างเพียงพอต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอและกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้	จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนอย่างเพียงพอต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอและกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับแผนเกือบทั้งหมด	จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ได้แต่ยังไม่เพียงพอและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่วางแผนไว้	จัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ได้แต่ไม่เพียงพอจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนแต่ไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการจัดทำแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/โครงการ/กิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
7. ส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นและความ รับผิดชอบต่อ กลุ่มร่วมกัน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ โครงการ/ กิจกรรมที่ ส่งเสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความรับ ผิดชอบต่อ กลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนได้ สอดคล้องกับ ที่กำหนดไว้ ครบทั้ง 3 ด้าน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ โครงการ/ กิจกรรมที่ ส่งเสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความรับ ผิดชอบต่อ กลุ่มร่วมกัน ครบทั้ง 3 ด้าน และจัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนได้ สอดคล้อง เพียง 2 ด้าน	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ โครงการ/ กิจกรรม ส่งเสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความรับ ผิดชอบต่อ กลุ่มร่วมกัน เพียง 2 ด้าน และจัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนได้ สอดคล้องกับ ที่กำหนด	จัดทำแผน การสอน/ แผนการจัด การเรียนรู้ โครงการ /กิจกรรมที่ ส่งเสริม ความเป็น ประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความ รับผิดชอบ ต่อกลุ่ม ร่วมกัน เพียงบางด้าน และจัด กิจกรรม การเรียนรู้ การสอนยังไม่ สอดคล้อง กับที่กำหนด	ไม่มีการจัด ทำแผนการ สอน /แผน การจัดการ เรียน โครงการ/ กิจกรรมที่ ส่งเสริมความ เป็น ประชาธิปไตย การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และความ รับผิดชอบ ต่อกลุ่ม ร่วมกัน

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
8. มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วย วิธีการที่ หลากหลาย และต่อเนื่อง	มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธี การที่หลากหลาย หลายทุกกลุ่ม ประสบการณ์ อย่างต่อเนื่อง	มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธี การที่หลากหลาย หลายทุกกลุ่ม ประสบการณ์ แต่ไม่ ต่อเนื่อง	มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธี การที่หลากหลาย หลาย ต่อเนื่องเพียง บางกลุ่ม ประสบการณ์	มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธี การที่หลากหลาย หลายเพียง บางกลุ่ม ประสบการณ์ และไม่ ต่อเนื่อง	มีการประเมิน พัฒนาการ ผู้เรียนด้วยวิธี การที่ไม่ หลากหลาย

รายการประเมิน	แนวทางการให้คะแนน				
	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
9. จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียน อยากมา โรงเรียนและ เข้าร่วมกิจกรรม	จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน/ โครงการ/ กิจกรรมที่ สนองความ สนใจของ ผู้เรียนอย่าง เพียงพอและ ต่อเนื่อง	จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน/ โครงการ/ กิจกรรมที่ สนองความ สนใจของ ผู้เรียนไม่ เพียงพอแต่ ต่อเนื่อง	จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน/ โครงการ/ กิจกรรมที่ สนองความ สนใจของ ผู้เรียนไม่ เพียงพอแต่ ต่อเนื่องใน บางกิจกรรม	จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน/ โครงการ/ กิจกรรมที่ สนองความ สนใจของ ผู้เรียนไม่ เพียงพอและ ไม่ต่อเนื่อง	ไม่จัดกิจกรรม การเรียนรู้ การสอน/ โครงการที่ สนองความ สนใจของ ผู้เรียน

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจอย่างไร
2. ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องใด
3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง
3.1 ใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใดบ้างในการจัดการเรียนการสอน แล้วเกิดผลต่อนักเรียนอย่างไร
3.2 ได้จัดแหล่งเรียนรู้ใดบ้างให้กับนักเรียน
3.3 ให้โอกาสนักเรียนทำกิจกรรมที่เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
3.4 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออกและโต้ตอบในการเรียนหรือไม่
4. มีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลการเรียนของนักเรียน
5. มีการนิเทศ ติดตามประเมินผล และนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
1. นักเรียนได้รับทราบเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างไร และยอมรับหรือไม่
2. โรงเรียนได้แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นให้นักเรียนทราบอย่างทั่วถึงหรือไม่
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนอยากมาเรียนหรือไม่
3.1 ครูจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมหลากหลาย
3.2 ครูใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์อะไรบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3.3 นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ที่โรงเรียน และมีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
3.4 ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกหรือไม่
4. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับผลการเรียนของตนเอง

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....
วันที่สัมภาษณ์.....สถานที่.....

ประเด็นการสัมภาษณ์	บันทึกคำตอบ
1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียนหรือไม่ หรือได้รับทราบและยอมรับในวิสัยทัศน์และภารกิจของโรงเรียน
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษากับทางโรงเรียนอย่างไรบ้าง
3. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร 3.1 ครูช่วยพัฒนานิสัยการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและทักษะทางการเรียนให้กับนักเรียนอย่างไร 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร
4. ผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียนเป็นอย่างไรบ้าง
5. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องใดบ้าง

บทคัดย่อ

การประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ
อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ
ของ
วรรณภา วรรณมาศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านหนองเจ อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีประเด็นในการศึกษาค้นคว้า 5 ด้าน คือ 1) วิสัยทัศน์และภารกิจ 2) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การเรียนการสอน 4) การเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ 5) การบริหารและการจัดการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาพบว่า การประเมินด้านวิสัยทัศน์และภารกิจตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ การประเมินด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน สูงกว่าเกณฑ์ การประเมินด้านการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ และจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการประเมินสูงกว่าเกณฑ์ ผลการประเมินด้านการบริหารและการจัดการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองสูงกว่าเกณฑ์ ผลการประเมินด้านการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้ของนักเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ การสนับสนุนของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางโรงเรียนควรประสานชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น โรงเรียนควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนให้เพียงพอ ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการสอน/แผนการเรียนรู้ให้ครบทุกรายวิชา และมีการจัดกิจกรรมตามแผนและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ด้านการเรียนรู้ความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้ ผลการประเมิน ต่ำกว่าเกณฑ์บางรายวิชา บางกลุ่มสาระโรงเรียนควรนำเข้าประชุมกับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนหรือประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อหามาตรการแก้ปัญหาต่อไป

**AN ASSESSMENT OF THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE
AT BAN NONGJAY SCHOOL, BANGKHAN DISTRICT,
NAKORNSRITHAMMARAT PROVINCE**

An Abstract

By

Wanna Wannamas

**Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement**

February 2004

Copyrighted by Thaksin University

The aim of this research study was to assess the internal quality assurance at Ban Nongjay School, Bang Khan District, Nakornsrihammarat Province, focusing on five issues: 1) vision and tasks, 2) plan of development of educational quality, 3) instruction, 4) learning, progress, and learning outcome, and 5) administration and management. The sample in this research study by means of simple random sampling consisted of 248 school administrators, performing teachers, members of the board of fundamental school, students' guardians, and students. The instruments of the research study were a questionnaire, an observation form, an interview form, and a form for recording data on learning achievement.

Following were the findings of the study. The assessment outcome regarding vision and tasks as perceived by the school administrators, the performing teachers, the members of the board of fundamental school, the students' guardians, and the students was higher than the criteria. The assessment outcome regarding plan of development of educational quality as perceived by the aforesaid sample groups was higher than the criteria. The assessment outcome regarding instruction as perceived by the same sample groups was higher than the criteria. And from the observation of instructional activities, the assessment outcome was higher than the criteria. The assessment outcome regarding administration and management as perceived by the same sample groups minus the students was higher than the criteria. The assessment outcome regarding students' learning, progress, and learning outcome was below the criteria. Concerning community support for the making of a plan of development of educational quality, the school should establish contact with the community to effect increasing community participation. The school should consider providing a budgetary allocation for adequate instructional media and technology. The performing teachers should prepare teaching/learning plans for all courses and hold activities thereof, as well as develop the conduct of instructional activities

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววรรณมา วรรณมาศ
วัน เดือน ปีเกิด	20 กรกฎาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	78 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าซิ่น อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านหนองเจ หมู่ที่ 1 ตำบลวังหิน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช 80360
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดยางงาม อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2539	ครุศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา